

Pla d'acció cultural de Ripollet

Pla d'acció cultural de Ripollet

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Ajuntament
de Ripollet

Patronat
Municipal
de Cultura
i Joventut

© Diputació de Barcelona
Primera edició: març del 2007

Disseny i producció: Direcció de Comunicació
de la Diputació de Barcelona
Impressió: Gutenberg, SA
Dipòsit legal: B-8.741-2007

Índex

Presentació	7
INTRODUCCIÓ	9
1. Objectius del Pla d'acció cultural	11
2. Metodologia de treball	13
DOCUMENT DE DIAGNÒSTIC	15
1. Context	17
1.1. Passat i present	17
1.2. Anàlisi del territori i la població	18
1.3. Resum	24
2. Anàlisi de la realitat cultural	25
2.1. Les dinàmiques culturals	27
2.2. La comunicació	28
2.3. Els agents culturals	28
2.3.1. L'administració pública municipal	29
2.3.2. Entitats i ciutadania	33
2.3.3. El sector privat	34
2.3.4. Les relacions entre els agents	35
2.4. Els espais i equipaments	36
2.4.1. Espais polivalents i d'exhibició	38
2.4.2. Espais per a la lectura i la consulta	42
2.4.3. Altres espais amb potencialitats per a la cultura	43
2.4.4. Equipaments de creació recent	44
2.4.5. L'espai públic	45
2.4.6. Mancances	46
2.5. Els sectors culturals	47
2.5.1. Les arts escèniques	47
2.5.2. La música	48
2.5.3. El patrimoni	49
2.5.4. El calendari festiu i la cultura tradicional i popular	49
2.5.5. Les arts visuals	51
2.5.6. La lectura i la literatura	52
3. Punts forts i punts febles	55

4. Propostes de futur	57
4.1. Quadre de síntesi	57
4.2. Àmbit 1: La cultura com a eix vertebrador de les polítiques municipals	57
4.3. Àmbit 2: Serveis, programes i equipaments per a una cultura de ciutat	61
4.4. Àmbit 3: Els agents locals de la cultura, un diàleg fèril	64
 ANNEX	 69
 Participants en l'elaboració del diagnòstic del Pla d'acció cultural de Ripollet	 71
 Iniciativa i desenvolupament	 73

Presentació

Amb aquest document us retorno ordenada i sistematitzada la feina que vosaltres heu ajudat a fer. Aquest Pla d'acció cultural ha estat impulsat per l'Ajuntament de Ripollet a través del Patronat Municipal de Cultura i Joventut, i ha comptat amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona des del seu començament. Va néixer el mes d'abril del 2005 amb la intenció, d'una banda, de conèixer i fer un diagnòstic de la realitat en la qual actuen tots els agents culturals al municipi, i de l'altra, d'elaborar unes propostes o línies d'actuació per tal d'avançar-nos a les necessitats i demandes que exigeix el futur immediat. Aquest Pla també ens ha de permetre optimitzar o incrementar les iniciatives que en l'àmbit de la cultura es desenvolupen a la ciutat i, en conseqüència, orientar la política cultural dels agents que hi intervenen.

Amb aquesta finalitat, us hem animat a participar en aquest procés de debat obert a les entitats locals, els creadors, els professionals i la població de Ripollet a títol individual. Junts heu reflexionat sobre la realitat local, heu analitzat les mancances i deficiències que pateix el municipi en l'àmbit cultural i també heu fet l'esforç d'arribar a unes conclusions que han donat lloc a una sèrie de propostes. Aquestes propostes estan orientades a fer de la cultura l'eix vertebrador de les polítiques municipals, a posar èmfasi en la cultura comunitària i de proximitat a través dels serveis, programes i equipaments culturals del municipi, com també a millorar la coordinació i cooperació entre els diferents agents culturals que actuen en el nostre territori.

Fruit d'aquest diàleg, us presento avui el primer document públic del Pla d'acció cultural de Ripollet. Des del govern municipal, entenem aquest Pla com a un procés i no com a un fi en si mateix. És un repte compartit de futur que ha de mantenir la complicitat de les persones implicades: els polítics, la ciutadania, les entitats i tots els agents que treballem per fer que la vida cultural del municipi tingui un paper rellevant com a motor dels canvis que requereix la nostra realitat més propera.

Per tant, davant d'aquest horitzó, us convido a donar continuïtat a aquest espai de diàleg que entre tots hem iniciat amb un sentit global de corresponsabilitat i visió estratègica.

Gràcies a tots els ciutadans i les ciutadanes que heu col·laborat dedicant estones del vostre temps personal a reflexionar sobre la cultura al nostre municipi, i a tots els qui esteu disposats a contribuir amb el vostre esforç per fer-ho realitat dia a dia.

Juan Parralejo Aragoneses

Alcalde de Ripollet

Introducció

1. Objectius del Pla d'acció cultural

La planificació estratègica és un instrument que progressivament s'ha anat incorporant entre les eines municipals per a la millora de la gestió dels recursos, quant a eficàcia i eficiència, la coordinació dels agents que participen i integren la realitat cultural d'un territori i l'establiment d'objectius comuns i conjunts.

L'any 1999, l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, a través del CERC, va iniciar el programa d'assessorament cultural com a servei de suport als municipis de la província de Barcelona en l'àmbit de la planificació estratègica, i es va plantejar el repte de dotar-se d'una eina que permetés defugir del dia a dia i la quotidianitat que moltes vegades han marcat la gestió i l'aplicació de les polítiques, i garantir una perspectiva més àmplia a mitjà i llarg termini per establir els objectius i les prioritats en l'àmbit cultural. És a dir, que es tractaria de canviar les pautes de funcionament de la cultura, basant-se en una planificació estratègica, per tal de rendibilitzar els equipaments i els recursos culturals.

Finalment, cal destacar l'oportunitat que ofereix, en concret, el desenvolupament del Pla d'acció cultural de Ripollet, per tal d'afavorir el diàleg i l'intercanvi entre els diversos agents implicats en el desenvolupament cultural del municipi. Un dels aspectes més beneficiosos del Pla pot ser que agents i ciutadania continuïn sentint-se corresponsables de la seva execució.

Els objectius del Pla d'acció cultural de Ripollet són, principalment, els següents:

- La redacció del document d'anàlisi de la realitat actual de la cultura a Ripollet posant un èmfasi especial en la perspectiva de futur de la ciutat.
- La detecció de les necessitats presents i futures d'oferta de serveis culturals a la ciutat de Ripollet.
- L'elaboració de propostes culturals que cal desenvolupar a la ciutat pel que fa a serveis, programes i equipaments dins el marc d'una definició de política cultural municipal.
- La distribució i assumpció de responsabilitats per part del conjunt dels agents que intervenen en el sector cultural.
- La definició d'espais i mecanismes de debat, coordinació i cooperació, tant en l'àmbit intern de l'Ajuntament com extern amb el conjunt dels agents socials.
- L'establiment de mecanismes i instruments de planificació, gestió i avaluació de l'acció cultural a Ripollet.
- L'emmarcament de les polítiques culturals locals en el context metropolità.

2. Metodologia de treball

En la realització dels plans d'acció cultural s'estableixen dos moments o processos diferenciats: el de diagnòstic i el de propostes. En un primer moment, el diagnòstic ha de servir per analitzar la situació present i el recorregut històric que ha portat a la situació actual. Aquesta lectura de la situació present pretén ser plural i diversa, ja que a partir de les diferents visions i perspectives es reflecteix una realitat complexa, canviant i plena de matisos.

En un segon moment, i després d'establir aquesta anàlisi del panorama actual, s'inicia una fase més prospectiva i de dibuix dels possibles escenaris de futur, d'acord amb el model de ciutat i del paper de la cultura en el desenvolupament de la ciutat que es vulgui establir, a partir del consens sobre les propostes més àmpliament compartides.

Aquesta proposta de treball vol partir del criteri següent: implicar en aquesta reflexió tots els sectors i agents culturals de la ciutat comptant amb el suport extern necessari, per tal de facilitar la comunicació i l'intercanvi entre aquests agents i d'implicar-los en una resposta comuna que sorgeixi de la realitat viscuda i del coneixement general.

Conscients que és molt difícil ser absolutament objectius, en aquest document es recullen i ordenen gairebé totes les opinions expressades, encara que hagin estat, en alguns casos, contradictòries. Més enllà de les dades objectives, també ha interessat la percepció de la població, i per això s'ha volgut recollir la diversitat de punts de vista, per tal que el conjunt de percepcions permetin establir quina és la realitat a partir dels punts de coincidència i de divergència.

El primer moment: la fase de diagnòstic

La fase de diagnòstic del Pla s'ha portat a terme en tres seqüències diferenciades:

Una primera anàlisi de l'estat de la qüestió, entesa com a presa de contacte i avaluació tècnica de la situació de la cultura a Ripollet i dels seus agents, amb un fort component de treball amb els tècnics municipals. Aquest treball s'ha realitzat a partir de:

- Anàlisi documental integrada per:
  - l'estudi de l'explotació estadística i cartogràfica de les dades de caràcter demogràfic i socioeconòmic
  - els indicadors disponibles referits a la despesa municipal, a la formació, la creació i el consum cultural, a les activitats i els índexs d'ocupació d'equipaments, realitzant, sempre que fos possible, les oportunes comparatives amb altres ciutats.¹

1. En aquest cas s'ha fet una anàlisi comparativa amb els municipis de Martorell, Barberà del Vallès, el Masnou, Molins de Rei, Montcada i Reixac, Sant Adrià de Besòs, Sant Andreu de la Barca i Sant Joan Despí, tenint en compte les característiques sociodemogràfiques.

- Anàlisi de la bibliografia, els estudis i les reflexions existents sobre el territori i la temàtica en qüestió, per tal de poder incorporar les aportacions anteriors que encara fossin vigents. S'entén aquesta fase de treball com un element transversal, que es desenvoluparà en paral·lel al conjunt de les diferents fases descrites.
- Treball de camp, visites al conjunt del territori de la ciutat i els equipaments.
- Realització d'una sessió de treball interna amb l'equip de tècnics municipals en la qual van participar tècnics del Patronat Municipal de Cultura i Joventut, i de les àrees d'Ensenyament, Urbanisme, i Comunicació de l'Ajuntament de Ripollet.

Posteriorment es va realitzar un treball de camp basat en entrevistes individualitzades a diferents persones de referència del municipi, vinculades al món associatiu, empresarial, o a títol individual, que es va considerar que podien ser representatives de la diversitat de visions i percepcions que hi ha a la ciutat. Aquestes entrevistes es van dur a terme durant els mesos de març i abril del 2005.

Finalment, es va dur a terme una tercera seqüència de caràcter públic, obert i participatiu. En aquest cas, es va fer una convocatòria de tres taules de treball a l'entorn de dos temes cruïlla proposats i una sessió de conclusions. La temàtica d'aquestes taules es va establir a partir dels temes que s'havien considerat en les seqüències anteriors. Aquestes taules van ser: «Societat, cultura i creació: els agents de la cultura» i «Memòria, cultura i ciutat: un debat sobre la ciutat».

Hi van participar un total de quaranta-quatre persones (entre tècnics i membres de les entitats, associacions i ciutadans a títol individual). Les taules es van organitzar a partir d'una breu introducció realitzada per un expert en la temàtica proposada que plantejava una sèrie de qüestions que havien d'estimular el debat i les intervencions dels participants. Aquesta figura anava fent intervencions per tal d'enriquir i d'ampliar el debat. El relator acabava de complementar la conducció de la sessió.

Finalment, la taula de conclusions tenia com a objectiu consensuar aquelles propostes i aquells plantejaments realitzats en les sessions anteriors per tal d'establir aquelles qüestions compartides per una àmplia majoria.

El conjunt del Pla d'acció cultural s'ha desenvolupat d'abril del 2005 a l'octubre del 2006.

Reunió d'una taula de treball.

Document de diagnòstic

1. Context

El municipi de Ripollet té una superfície de 4,4 km². Segons el cens de juliol del 2005, compta amb una població de 35.627 habitants, distribuïda territorialment entre els barris de Can Vargas, Can Tiana - Pont Vell, Can Clos, Can Mas, Sant Andreu i Maragall. Està situat a la vall baixa del riu Ripoll, abans de la confluència amb el riu Besòs, dins la Depressió Prelitoral. Limita al nord amb Barberà del Vallès; a l'est i sud-est, amb Montcada i Reixac, i al sud, amb Cerdanyola. El creixement urbanístic que han patit la major part dels municipis de l'àrea metropolitana també ha afectat Ripollet i actualment la seva situació és la d'un municipi molt limitat territorialment emmarcat en aquest conjunt de poblacions i travessat per l'autopista i el riu Ripoll.

A hores d'ara s'està produint la urbanització de la vessant nord-est amb la construcció de nous habitatges i l'adequació del parc de Pinetons com a pulmó i espai verd central del municipi.

1.1. Passat i present

El topònim *Ripolleteo* data de l'any 1066 i es pot interpretar com a 'riu de pollancre', atès el gran nombre d'aquest tipus d'arbres que hi havia a les lleres del riu Ripoll. Tot i que hi ha altres interpretacions, sempre es manté amb claredat la vinculació entre el nom del riu i el del municipi. De les nombroses propostes que s'han fet sobre la seva procedència, la més raonable i alhora més d'acord amb la composició de l'escut de la vila apunta cap a l'antiga existència de molins de farina, moguts per les aigües del riu Ripoll. El gra segurament devia atreure les aus i, davant la seva abundor, l'associació de riu i poll és prou evident.

Més endavant, durant els segles XVII i XVIII el petit nucli urbà destacava, a més de per la nombrosa presència de molins fariners, paperers, etc., per la preeminència, quant a agricultura, de l'explotació vitivinícola.

Durant la segona meitat del segle XIX i primer quart del segle XX, la influència de la implantació de la indústria tèxtil a tota la comarca del Vallès Occidental va provocar l'establiment d'un nucli fabril important a Ripollet. En aquest període sorgeix, també, la fàbrica de manufactures Uralita, a la frontera amb Cerdanyola. Aquest procés coincideix, també, amb l'arribada del ferrocarril, que va ser un incentiu per a l'establiment de torres d'estiueig d'algunes famílies de la burgesia de Barcelona.

Després de la davallada de la indústria manufacturera i tèxtil i la Guerra Civil, no és fins a la dècada dels seixanta que comencen a perdre's la major part dels terrenys agrícoles en benefici de la urbanització del municipi a causa de l'arribada de l'onada migratòria procedent de la resta de l'Estat, dins del procés d'expansió de l'àrea metropolitana provocat per la forta creixuda econòmica posterior a la postguerra. L'espectacular increment demogràfic unit a la manca de planificació urbanística va donar com a resultat un creixement descontrolat. L'impacte de la construcció de l'autopista de Sabadell a Barcelona va fracturar el municipi, perquè va aïllar totalment el barri de Can Tiana, situat actualment en

el límit fronterer amb Cerdanyola. En aquest període, les conseqüències de les riuades de l'any 1962 van evidenciar (amb la destrucció, entre altres infraestructures, d'un dels ponts de Ripollet) les dificultats i la precarietat de l'evolució i l'urbanisme que s'estava produint; situació que es reproduïa en altres punts del Vallès que van patir conseqüències similars.

Per tant, i com a síntesi, Ripollet és un municipi que en el transcurs del segle xx ha incrementat la seva població fins a multiplicar-la per vint amb els efectes que això té en el seu desenvolupament urbanístic i social. S'ha passat dels 1.501 habitants de l'any 1900 als 34.067 habitants actuals. Aquest creixement demogràfic s'ha produït durant dos grans moments: entre el 1910 i el 1930 (de 1.567 a 3.324 habitants) i entre el 1960 i el 1975 (de 5.419 a 24.144 habitants).²

1.2. Anàlisi del territori i la població

Actualment s'està vivint un últim procés d'expansió demogràfica i urbanística a causa de dos factors. El primer, pels efectes d'una nova onada migratòria procedent d'altres països, com a efecte del procés de globalització. I, en segon lloc, a causa del procés d'expansió de la Barcelona metropolitana amb l'arribada de població jove i nuclis familiars de classe mitjana a la recerca de nou habitatge assequible i adequat a les seves necessitats.

En el següent quadre comparatiu amb la comarca i Catalunya podem comprovar com el percentatge d'increment entre el període 2001-2003 és de quasi 2,5 punts superior al del Vallès Occidental i d'1,5 punts respecte al de Catalunya.

Increment comparatiu de la població

	Increment 1991-1996	Increment 1996-2001	Increment 2001-2003
Ripollet	7,92	4,61	7,26
Vallès Occidental	5,53	7,45	5,04
Catalunya	0,50	4,16	5,69

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

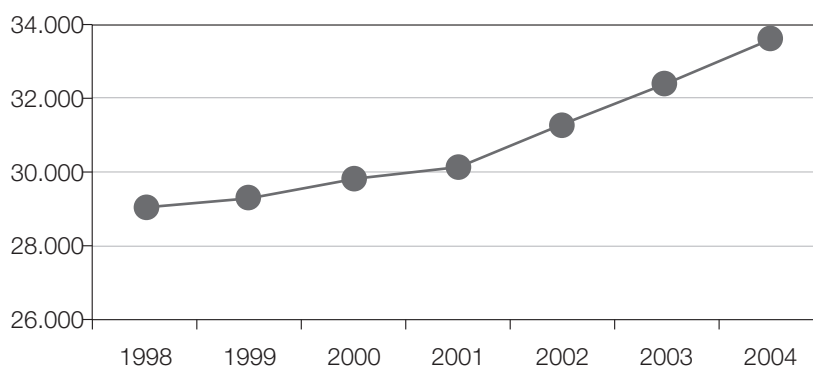
Evolució de la població en els darrers anys a Ripollet

Any	Població
1998	29.155
1999	29.358
2000	29.877
2001	30.235
2002	31.401
2003	32.429
2004	33.605

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

2. Manuel MOGAS SALVADÓ, *Històries de Ripollet*, 1983.

Evulció de la població en els darrers anys

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

A hores d'ara a Ripollet hi resideixen més de 2.000 ciutadans provinents de 72 països d'Europa, Àfrica, Àsia i Amèrica, xifra que representa al voltant del 6 % del total de la seva població. Tot i això, la tendència d'aquesta xifra és a incrementar-se en els propers anys, tal com deixa entreveure l'índex d'arribada de nous immigrants en els últims anys. Un dels trets característics d'aquesta immigració és la seva diversitat, la qual cosa fa que Ripollet s'estigui conformant, per tant, com un municipi molt divers i heterogeni quant a procedències i origen dels seus habitants.

Procedència, per estats, de la immigració (2004)

Estat	Nombre	% immigrants	% població
Marroc	452	21,98	1,34
Equador	300	14,59	0,89
Romania	115	5,59	0,34
Colòmbia	101	4,91	0,3
Mauritània	83	4,03	0,24
Uruguai	74	3,59	0,22
Itàlia	63	3,06	0,18
Xina	61	2,96	0,18
Veneçuela	59	2,86	0,17
Xile	57	2,77	0,16
Perú	57	2,77	0,16
Altres	604	30,8	1,77
TOTAL	2.026	100,0	5,95

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Ripollet.

En el quadre següent podem comprovar que la majoria d'immigrants espanyols provenen d'Andalusia i Extremadura. Representen al voltant del 25 % de la població de Ripollet i van arribar amb l'onada migratòria dels seixanta. En els darrers anys, el creixement de la població l'està protagonitzant la segona generació de fills de la immigració dels anys seixanta, la població jove provinent de Barcelona i la seva àrea metropolitana, i la nova immigració extracomunitària. És remarcable el fet que sigui població jove i, per tant, amb pers-

pectives de tenir fills, i en el cas dels nous immigrants, de reagrupament familiar. Els tres factors fan preveure un augment significatiu de la població en els propers anys.

Origen de la població per comunitats autònomes

Ripollet	1991	%	1996	%	2001	%	2003	%
Catalunya	14.764	55,13	16.933	58,59	18.475	61,10	19.611	60,47
Andalusia	6.911	25,80	6.784	23,47	6.211	20,54	6.326	19,51
Extremadura	1.816	6,78	1.716	5,94	1.538	5,09	1.575	4,86
Castella - la Manxa	760	2,84	752	2,60	680	2,25	704	2,17
Castella-Lleó	581	2,17	589	2,04	572	1,89	608	1,87
Galícia	282	1,05	282	0,98	275	0,91	281	0,87
Aragó	466	1,74	457	1,58	439	1,45	439	1,35
País Valencià	206	0,77	206	0,71	210	0,69	221	0,68
Resta comunitats	756	2,82	695	2,40	725	2,40	759	2,34
Estrangers	240	0,90	489	1,69	1.110	3,67	1.905	5,87
TOTAL								
comunitats autònomes*	11.778	43,98	11.481	39,72	10.650	35,22	10.913	33,65
TOTAL MUNICIPI	26.782	100,0	28.903	100,0	30.235	100,0	32.429	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

* No inclosa Catalunya.

En el quadre següent es pot comprovar que les dades de població menor de 15 anys i sobretot la compresa entre els 15 i els 64 anys són superiors als percentatges de Catalunya, i en la tònica del Vallès Occidental.

Distribució de la població per edats. Municipi, comarca i Catalunya

1991	Ripollet	%	Vallès Occidental	%	Catalunya	%
< 15	5.625	21,00	130.595	20,10	1.076.278	17,76
15-64	18.835	70,33	446.619	68,74	4.115.905	67,92
> 65	2.322	8,67	72.485	11,16	867.311	14,31
1996	Ripollet	%	Vallès Occidental	%	Catalunya	%
< 15	4.887	16,91	113.663	16,58	892.431	14,65
15-64	21.078	72,93	484.065	70,60	4.205.903	69,06
> 65	2.938	10,17	87.872	12,82	991.706	16,28
2001	Ripollet	%	Vallès Occidental	%	Catalunya	%
< 15	4.658	15,40	114.995	15,61	872.833	13,76
15-64	21.962	72,64	519.230	70,48	4.366.994	68,85
> 65	3.615	11,96	102.457	13,91	1.103.283	17,39

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

En el cas de Ripollet, el creixement demogràfic, ateses les fortes limitacions espacials, té com a conseqüència una elevadíssima densitat de població, que es caracteritza per un ús majoritari del sòl com a residència.

Municipis de referència

2003	Població	Superfície (km ²)	Densitat població
Martorell	25.010	12,9	1.938
Barberà del Vallès	27.202	8,37	3.249
Masnou, el	21.196	3,3	6.423
Molins de Rei	22.496	16	1.406
Montcada i Reixac	30.953	23,34	1.326
Ripollet	33.605	4,39	7.654
Sant Adrià de Besòs	32.921	3,87	8.506
Sant Andreu de la Barca	23.675	5,52	4.288
Sant Joan Despí	30.242	6,39	4.732

Font: Diputació de Barcelona.

En aquest sentit és interessant contrastar el fet que una població limítrofa com és Montcada i Reixac, que compta amb un nombre més reduït de població (prop de 3.000 habitants menys segons dades de l'any 2003), té una densitat de només 1.326 habitants per km² enfront dels més de 7.600 de Ripollet. Això té una incidència clara en l'estructura urbana, en l'ús del sòl i en les activitats que es desenvolupen al municipi. Mentre que en el cas de Montcada i Reixac hi ha espai per a l'activitat industrial i la diversificació del sòl, Ripollet és un municipi amb molt poca indústria.

Quant al nivell d'estudis, és destacable el fet que el nivell mitjà d'instrucció és baix respecte a la mitjana de la resta de Catalunya i del Vallès Occidental, tot i que, els darrers anys, s'observa una clara tendència a la millora, no només en les franges relatives als ensenyaments obligatoris, sinó també en relació amb els estudis de grau mitjà i superior.

Nivell d'instrucció. Recòmptes de la població major de 10 anys

Ripollet	1991		1996		2001	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
No sap llegir/escriure	898	3,35	784	2,71	769	2,54
Sense estudis	4.541	16,96	4.921	17,03	3.259	10,78
ESO, EGB 1a etapa	8.681	32,41	9.392	32,49	6.886	22,77
ESO, EGB 2a etapa	5.636	21,04	4.416	15,28	8.761	28,98
FP 1r grau	1.168	4,36	1.985	6,87	1.678	5,55
FP 2n grau	552	2,06	1.128	3,90	1.486	4,91
BUP i COU	1.250	4,67	2.002	6,93	2.367	7,83
Títol mitjà	393	1,47	698	2,41	998	3,30
Títol superior	358	1,34	521	1,80	783	2,59
TOTAL	23.477	87,66	25.847	89,43	26.987	89,26

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Comparació nivell d'instrucció de la població major de 10 anys (%)

2001	Ripollet	Vallès Occidental	Catalunya
No sap llegir/escriure	2,54	2,32	2,05
Sense estudis	10,78	10,44	10,35
ESO, EGB 1a etapa	22,77	22,75	23,66
ESO, EGB 2a etapa	28,98	23,30	23,07
FP 1r grau	5,55	4,83	4,88
FP 2n grau	4,91	4,69	4,74
BUP i COU	7,83	9,90	9,93
Títol mitjà	3,30	5,16	5,54
Títol superior	2,59	5,68	6,01
TOTAL	89,26	89,06	90,25

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Segons les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, la major part de la població ocupada desenvolupa la seva activitat en el sector terciari i de serveis. En els darrers anys, el paper econòmic del sector serveis s'ha reforçat amb la generació de noves activitats vinculades amb el creixement residencial que s'ha produït. De fet, a partir de principis dels noranta, Ripollet, com altres ciutats de la primera corona metropolitana, va patir un fort

Nombre d'ocupats per grans sectors d'activitats

Ripollet	1991		1996		2001	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Agricultura	31	0,32	34	0,32	49	0,35
Indústria	4.796	49,49	4.843	45,72	5.366	38,66
Construcció	1.019	10,52	873	8,24	1.569	11,30
Serveis	3.844	39,67	4.843	45,72	6.896	49,68
TOTAL	9.690	100,0	10.593	100,0	13.880	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Nivell de renda familiar per habitant

2003	Renda*
Martorell	11.938 €
Barberà del Vallès	11.020 €
Masnou, el	13.797 €
Molins de Rei	12.714 €
Montcada i Reixac	10.548 €
Ripollet	10.040 €
Sant Adrià de Besòs	10.123 €
Sant Andreu de la Barca	10.858 €
Sant Joan Despí	11.794 €

Font: Diputació de Barcelona.

*Renda familiar bruta disponible per habitants de 16 anys i més (2003).

canvi de la seva estructura econòmica, amb la transformació urbanística de part del sòl industrial en residencial.

Quan anteriorment parlàvem de l'escassetat de teixit industrial de Ripollet per manca de superfície disponible, especificàvem que una de les conseqüències era la preeminència de l'habitatge. Aquest fenomen es pot il·lustrar amb les dades sobre desplaçaments de la població per motius de treball a fora del municipi que s'han incrementat en els últims anys.

Mobilitat de població

Per motiu de treball	1991	1996	2001
Desplaçaments a dins	3.961	3.637	4.529
Desplaçaments a fora	5.729	6.956	9.351
Desplaçaments des de fora	4.121	4.264	4.731
Total generats	9.690	10.593	13.880
Total atrets	8.082	7.901	9.260
Diferència atrets/generats	-1.608	-2.692	4.620

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

En relació amb aquestes dades i amb la voluntat d'aprofundir molt més en la detecció de les necessitats culturals de la població, caldria elaborar un estudi específic i aprofundit de la població que viu i té el seu lloc de treball habitual a Ripollet i aquella població que viu a Ripollet, però que té el seu lloc de treball fora de Ripollet. I, al contrari, com afecta la dinàmica cultural de la població la presència de població que treballa a Ripollet, però que no hi viu.

De la mateixa manera, per tal d'aconseguir una informació més acurada sobre les dinàmiques poblacionals, caldria incidir en el coneixement del tipus d'ocupació o situació de la població adulta que, segons dades del 2001, apareix com a no ocupada (un total de 8.078 habitants).

Finalment, en relació amb el coneixement de català, destaca el baix índex quant a ús (parlat, llegit i escrit) i l'elevat nombre de persones que no l'entenen en comparació amb la resta del Vallès Occidental i Catalunya. Aquest és un exemple més del fet que sigui una població construïda per les diverses onades migratòries provinents de la resta d'Espanya i d'altres països.

Coneixement del català

2001	Ripollet		Vallès Occidental		Catalunya	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
L'entén	27.102	89,64	674.260	91,53	5.837.874	92,03
El sap parlar	18.729	61,94	510.519	69,30	4.602.611	72,56
El sap llegir	19.416	64,22	516.279	70,08	4.590.483	72,37
L'escriu	12.226	40,44	346.512	47,04	3.077.044	48,51
No l'entén	2.350	7,77	41.653	5,65	338.877	5,34

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

1.3. Resum

Ripollet és una població jove, amb un nivell de renda familiar per sota dels municipis de referència respecte a la renda familiar disponible per habitant, i amb un nivell relativament baix d'instrucció, que tendeix cap a una clara millora. Es tracta d'una població compacta i densa, formada per ciutadans de procedències diverses i la majoria hi resideix, però treballa fora. En definitiva, és un municipi que ha tingut un fort creixement en els últims cinquanta anys i que té com a reptes de futur: la seva incardinació en el context metropolità i la cohesió social amb la identificació de la seva ciutadania amb el seu municipi, en el marc d'una estructura urbana complexa, amb fortes limitacions pel que fa a l'espai, que dificulta la regeneració del teixit productiu.

2. Anàlisi de la realitat cultural

Com a marc general, cal plantejar la reflexió a fons sobre tres conceptes que estan íntimament relacionats: la ciutat, la política i la cultura en els inicis d'aquest segle XXI. De fet, des de la cultura i a partir dels valors en què fonamentem la nostra existència i convivència, es pot definir l'espai públic i el marc de relacions del qual ens volem dotar com a *ciudadania*. És a dir, uns valors de llibertat, de participació i de tolerància promouran una definició de l'espai públic com a espai obert, atent a tots els grups d'edat i a la millora de la convivència.

En l'àmbit polític, els valors descrits fomentaran la corresponsabilització i la implicació del major nombre d'agents possible, vetllaran per la diversitat d'interessos, pel plantejament dels diferents punts de vista i la disposició dels instruments necessaris per assolir el consens en la presa de decisions. Aquests valors culturals haurien de servir per definir la ciutat com a espai de relacions i convivència, i per establir el marc polític de la presa de decisions. La valoració de la situació actual i la prospectiva de cap a on ha d'evolucionar la ciutat s'ha de fer segons uns valors i unes dinàmiques determinades per tal de fomentar la cohesió social en el territori on es viu. Uns valors que cal definir tenint en compte que les societats actuals estan directament influïdes pels moviments migratoris i la diversitat cultural, pel paper dels canals de comunicació i de les grans indústries culturals, que són transmissors de valors que moltes vegades poden ser contraposats als que s'intenten fomentar des de la proximitat.

Centre Cultural.

Ripollet forma part de la primera corona de l'àrea metropolitana de Barcelona, que està patint una transformació important del seu sistema productiu, que es basa cada cop més en el coneixement i la innovació. Aquests dos conceptes es desenvolupen des de la cultura, com a grans actius de la producció econòmica. El repte de la metròpoli barcelonina passa per crear una xarxa de ciutats autònomes, amb una identitat i característiques específiques, però que treballin de manera coordinada i cohesionada. Això suposa que totes les ciutats i poblacions han de tenir en compte en tots els àmbits, i també en el cultural, els serveis que s'ofereixen en els municipis dels voltants.

En un futur immediat caldrà posar èmfasi en dues qüestions: en el futur, l'àrea metropolitana no experimentarà grans canvis pel que fa al territori, atès que es tracta d'un espai molt saturat i, en segon lloc, la importància d'una transformació econòmica encaminada cap a sectors amb més valor afegit i, en aquest sentit, la cultura es considera com un dels possibles escenaris que s'ha de treballar. Aquestes dues variables fan del tot necessari plantejar-se seriosament la coordinació i la cooperació en l'àmbit cultural entre municipis que participen d'una continuïtat territorial.

La cooperació cultural entre els ajuntaments de la comarca és més aviat escassa. La manca de racionalització en infraestructures culturals i en polítiques de difusió comunes o compartides són dèficits que no ajuden a crear noves centralitats culturals davant realitats urbanístiques, econòmiques, demogràfiques i metropolitanes de gran envergadura.

Deixant de banda els aspectes relacionats amb un cert grau de coordinació intermunicipal, hi ha una realitat que cal afrontar des del mateix municipi: el reconeixement de si mateixos com a part integrant d'una realitat com és l'àrea metropolitana. No hi ha contradicció, però sí dificultats d'encaix, entre identitat local i concentració metropolitana, ja que aquesta pot afavorir un nou impuls i una nova projecció a cada realitat local.

Ripollet, en matèria de cultura, no ha assumit la seva condició de ciutat metropolitana, fet que comporta imaginaris que situen la seva identitat en un passat ideal més o menys llunyà. Hi ha sectors que veuen la configuració actual de la ciutat que es va produir a partir dels seixanta com una certa desnaturalització del Ripollet autèntic i nostàlgic, sense tenir en compte les característiques pròpies del Ripollet actual. L'increment de població en un termini relativament curt de temps, el creixement de l'habitatge a un ritme molt més accelerat que l'augment dels serveis, la seva elevada densitat, l'estructura urbana fragmentada i la seva condició de ciutat residencial propera a Barcelona, l'arribada de la nova immigració amb trets culturals específics, etc., limiten i dibuixen el desenvolupament de la política cultural a l'hora d'oferir uns determinats programes i serveis culturals.

És evident que la proximitat a Barcelona és un factor condicionant que també s'ha de llegir en clau d'oportunitat. És en aquest sentit que la personalitat pròpia i la trajectòria específica de Ripollet possibiliten el desenvolupament d'elements culturals forts, actius i singulars que vertebrin l'especialització de la ciutat en sectors culturals determinats en un marc metropolità.

Cal afegir, també, la necessitat de tenir en compte en el diagnòstic els plans de convivència i el Pla de joventut de Ripollet que s'estan duent a terme en paral·lel a aquest Pla d'acció cultural. De ben segur que l'anàlisi i les mesures a desenvolupar en l'àmbit de la diversitat cultural que comporta l'arribada de la nova immigració i els nous hàbits i les for-

mes de relació de la joventut de Ripollet incidiran en la configuració del municipi durant els propers anys i, per tant, en el disseny dels programes i projectes culturals que cal portar a terme.

Aquestes reflexions s'han anat plantejant durant el procés d'elaboració de la fase de diagnòstic. De fet, la voluntat de realitzar aquest Pla d'acció cultural reflecteix la necessitat d'adequar-se a aquest nou context social i posar un èmfasi especial en la cultura com a espai central de definició i de transmissió de valors, de foment de la cohesió social, d'identificació amb el territori, de desenvolupament econòmic i de definició de l'espai públic.

2.1. Les dinàmiques culturals

D'una banda, a Ripollet, tal com ha succeït a la major part dels municipis de l'àrea metropolitana, es pot comprovar com les pràctiques culturals de la població han respost tradicionalment a dues dinàmiques diferents: la de la cultura autòctona i la relativa al lloc d'origen dels immigrants, tot i que actualment els hàbits de consum cultural tendeixen a assimilar-se. L'arribada d'un gran nombre d'immigrants durant els anys seixanta, juntament amb la situació de retallada de llibertats i l'escassa manifestació de la cultura pròpia durant la dictadura, els agents actius de la població històricament més arrelada van adoptar, en alguns casos, una actitud de reivindicació i consolidació de les manifestacions culturals tradicionals. Per la seva banda, els nousvinguts van mantenir en gran part els elements culturals característics del seu lloc d'origen, identificant-se lentament, però progressivament, amb la cultura autòctona. Això ha influït molt directament en la capacitat de generar un sentiment identitari clar a Ripollet.

Així doncs, un dels grans reptes plantejats és com generar una identitat i una singularitat específica a partir d'aquesta suma de cultures del territori espanyol i, cada cop més, d'altres països. Cal canviar la concepció de la identitat com un concepte estàtic per un concepte d'identitat que sigui fruit d'una suma complexa de valors i referents en contínua transformació i redefinició. En efecte, la memòria ha de ser el resultat de compartir uns referents comuns i unes històries que serveixin per explicar l'evolució històrica de Ripollet i de la seva ciutadania, i ha de fonamentar-se en una mena d'acord sobre com ha de ser i com s'ha de construir. La preservació de la memòria és un procés que es va fent gradualment i que es basa en les històries vitals dels ciutadans i en la transmissió de les tradicions de pares a fills i dels ciutadans ja establerts des de fa temps i els nousvinguts. Per tant, cal trobar els instruments idonis per definir aquest espai comú que sigui la història i els elements d'identificació amb Ripollet. La nova immigració reforça l'obligació de crear conjuntament vincles i trets propis que caracteritzin Ripollet per la seva diversitat cultural.

D'altra banda, en el cas de Ripollet, s'ha posat de manifest que hi ha un tipus d'activitats amb un alt grau d'implicació i participació ciutadana que contrasta amb un conjunt de propostes i activitats organitzades pels principals agents culturals de la ciutat que tenen un impacte escàs sobre un bon sector de la població. Com és lògic, són aquelles activitats de caire festiu (Festa Major, Sant Antoni Abat, Carnestoltes, Cavalcada de Reis, Sant Jordi a la Rambla, Trobada de Gegants, etc.) les que tenen una major incidència, mentre que les que tenen un component molt menys lúdic i festiu no aconsegueixen competir amb

aquelles propostes d'oci comercial (televisió, cinema...) i es concentren, en general, en un sector reduït de la ciutadania.

Un dels grans reptes que cal assolir és que la cultura tingui un paper central en la vida política i social del municipi, de manera que ajudi a la millora de la qualitat de vida de la població, fomenti la cohesió social i promogui una ciutadania activa, participativa i responsable. Només d'aquesta manera serà possible que el fet cultural des de l'àmbit local sigui un autèntic transmissor de valors i que promogui el sentiment d'identitat.

2.2. La comunicació

A Ripollet es fa un gran esforç per difondre les activitats culturals, però caldria establir una estratègia de comunicació que permetés millorar-ne l'impacte i l'efectivitat. La difusió a Ripollet es basa en la tasca desenvolupada des de la pàgina web, el butlletí mensual de l'Ajuntament i altres publicacions de caràcter gratuït com ara *Ripollet al Dia*. Ràdio Ripollet i l'edició ripolletenca de Vilaweb completen els serveis d'informació disponibles.

Cal fer una reflexió al voltant de si es fa prou difusió o bé no se sap comunicar bé i de manera atractiva. En general, es fan servir mitjans de comunicació massa genèrics, sense pensar en el tipus d'activitat ni en el públic a qui s'adreça. El tipus de cartelleria i les dificultats per ordenar el sistema de col·locació de cartells provoca una confusió que no ajuda a la difusió de les activitats. La situació estratègica del Centre Cultural, al centre de la ciutat, i de la Biblioteca, més perifèrica, en fan dos espais de referència d'informació i atenció al ciutadà que podrien oferir una millor informació cultural. Finalment, en el cas de l'ús de les noves tecnologies, manquen projectes de desenvolupament i foment d'Internet com un mitjà de relació i comunicació entre ciutadans i agents, ja siguin entitats o administració pública.

En aquest sentit, es considera molt necessari establir un bon pla de comunicació de les activitats culturals que tingui com a objectiu la racionalització i valorin la capacitat d'impacte dels mitjans de comunicació i el públic a qui s'adrecen.

Respecte a altres municipis de la comarca, Ripollet se situa per sota de la mitjana quant a aparicions en la premsa comarcal per temes culturals. Caldria potenciar alguna activitat de referència que permetés donar visibilitat i donar a conèixer Ripollet més enllà del mateix municipi en l'àmbit cultural.

2.3. Els agents culturals

L'activitat cultural de Ripollet es basa en l'oferta d'un programa divers d'activitats culturals desenvolupades des de diferents àrees de l'Ajuntament, el teixit associatiu, els centres

Aparicions a la premsa

2003	Premsa comarcal	Premsa nacional	Total
Ripollet	10	5	15
Mitjana municipi referència	14,56	3,78	18,33

Font: Dossier de Premsa de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona.

educatius i altres administracions públiques. El sector privat, en aquest cas, té una incidència molt petita, i la seva participació se sol limitar al suport a determinades activitats festives i a l'organització de celebracions com ara finals de cursos dels centres privats de formació de dansa o música i altres actes esporàdics amb repercussió escassa.

El nombre de les activitats realitzades durant els anys 2003 i 2004 ens mostren que a Ripollet hi ha una vida cultural rica i variada,³ encara que sigui poc percebuda per bona part de la ciutadania, a causa, probablement, dels problemes de comunicació esmentats anteriorment.

Activitats culturals

Ripollet	Any 2003	Any 2004
Nombre d'organitzadors	74	83
Nombre d'actes	384	354

Font: Elaboració pròpia a partir del buidat de l'Agenda d'activitats publicada pel PMCiJ.

L'Ajuntament (on inclouríem diferents àrees i programes, com ara el de biblioteques que es gestiona consorciadament amb la Diputació de Barcelona), amb poc més del 40 %, i les entitats, amb prop del 50 %, són els principals organitzadors de les activitats culturals que es programen al municipi. La resta d'activitats estan promogudes des dels centres educatius (escoles de primària, secundària i instituts), agents privats del municipi (ja siguin centres privats de música i dansa o les entitats de botiguers) i agents de fora de Ripollet.

Organitzadors de les activitats culturals

Ripollet	2003		2004	
Organitzador	Nre.	%	Nre.	%
Ajuntament	151	39,32	153	43,22
Escoles	16	4,17	12	3,39
Entitats	202	52,60	173	48,87
Privats	7	1,82	6	1,69
Altres	8	2,08	10	2,82
TOTAL	384	100,00	354	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir del buidat de l'Agenda d'activitats publicada pel PMCiJ.

2.3.1. L'administració pública municipal

Si analitzéssim un per un els agents segons la seva tipologia i els tipus d'activitats que desenvolupen, tindríem que més del 90 % de les activitats realitzades des de l'Ajuntament són desenvolupades pel Patronat Municipal de Cultura i Joventut (PMCiJ), tot i que àrees com ara Serveis Socials, Ensenyament, Esports, etc., realitzen de manera esporàdica i en

3. Aquestes xifres no acaben de reflectir el conjunt de les activitats realitzades, ja que només inclouen les que s'han publicat a l'Agenda cultural publicada per l'Ajuntament.

col·laboració amb el PMCiJ algunes activitats en forma de campanyes i xerrades que són complementades per activitats culturals.

El PMCiJ és l'organisme autònom municipal encarregat de dur a terme el programa establert per la Regidoria de Cultura i Joventut de l'Ajuntament de Ripollet: la Biblioteca (que pertany a la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona), el Teatre Auditori (gestionat de manera compartida amb l'Associació d'Espectadors de l'Antic Mercat Vell) vinculat al Circuit de Teatres de l'ODA (Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona), el Casal de Joves, el Centre Cultural i el nou Centre d'Interpretació del Patrimoni ubicat al Molí d'en Rata.

El Consell d'Administració del Patronat l'integren sis representants de les diferents forces polítiques, dos representants de les entitats culturals, un representant de les entitats juvenils i un representant de les associacions de veïns. Es tracta d'un instrument de decisió, gestió i elaboració de propostes. Tot i la seva representativitat en l'àmbit jurídic, atès el major pes decisor en el Consell que tenen els representants de les entitats de Ripollet en detriment dels representants polítics, cal treballar per donar una major legitimitat, si més no entre el teixit social del municipi, a aquest espai de participació. Cal, per tant, en primer lloc, una anàlisi autocrítica per part de tots els agents culturals de Ripollet, ja que actualment no aconsegueix ser percebut com l'autèntic espai transparent, obert i equitatiu per definir el programa de treball del Patronat.

El paper de l'Ajuntament en l'àmbit cultural ha estat complex i difícil. En primer lloc, ha hagut d'anar delimitant la seva àrea i els programes d'intervenció realitzant una funció complementària a la de les entitats pel que fa a la prestació de serveis i la realització de propostes. Històricament, el paper de les entitats ha estat clau en la recuperació de moltes de les activitats festives, algunes de les quals han impulsat programes clau en el desenvolupament cultural de la ciutat, la qual cosa ha fet que bona part dels recursos i les tasques de l'Ajuntament s'orientessin cap a la cobertura i el suport de les activitats realitzades per les entitats. Un bon exemple és el Programa d'arts escèniques, que, gestionat per l'Associació d'Espectadors, porta a terme la programació d'espectacles professionals.

A mesura que s'ha anat assolint la normalització de la vida cultural i amb la dotació de noves infraestructures culturals, el PMCiJ ha anat ampliant els seus recursos humans i econòmics, la qual cosa li ha permès portar a terme programes culturals com ara el programa de cursos i tallers, propostes de l'àmbit de les arts visuals o campanyes escolars, i també aquelles activitats que per diversos motius han deixat de ser realitzats per les entitats, com és el cas del Carnaval.

Actualment, des del PMCiJ es duen a terme els programes següents:

- Formació (cursos, tallers, programa «Cultura i escola»)
- Difusió cultural (xerrades, conferències)
- Exposicions
- Altres programacions (cicles de música, programació d'espectacles infantils, programa «Anem al teatre» destinat als centres educatius)
- Suport a la creació (projecte d'arts visuals, concursos de fotografia i de teatre amateur)

- Activitats de suport i dinamització de l'associacionisme
- Organització d'activitats festives (Festa Major, Carnaval, Estiu al Carrer)
- Prestació de serveis d'informació i de coordinació del calendari de l'agenda cultural

Malgrat que l'Ajuntament organitzi i doni suport a nombroses activitats culturals, no compta amb un projecte cultural de ciutat i unes línies de treball clares. Tot això està relacionat amb una situació més general i global de manca d'objectius o redefinició global del model de ciutat que de plantejament de l'Àrea de Cultura. El servei que s'ofereix des del PMCiJ és, moltes vegades, d'informació àmplia i les entitats d'algunes activitats que encara que no són pròpiament culturals, sí que tenen a veure amb la participació de la ciutadania.

Segons les dades facilitades per l'Ajuntament, el consistori va destinar l'any 2004 un 6,32 % del seu pressupost a cultura. La distribució per capítols ens mostra com s'han utilitzat aquests recursos: un 52 % de la despesa es destina a béns i serveis i un 30 % es destina a personal. Aquesta distribució ens marca una diferència sensible amb el que passa en altres ajuntaments en els quals la despesa de personal supera el 50 %. Aquests percentatges ens situen davant de dos models de gestió cultural: aquells que fonamenten bona part de la seva política en la col·laboració amb les entitats, com és el cas de Ripollet, i aquells que sustenten les seves programacions a partir del mateix ajuntament. En aquest sentit, a Ripollet, més de la meitat de les despeses de pressupost es destina a béns i serveis (tot i que caldria fer una anàlisi pressupostària i comptable més acurada per concretar molt més quina part de la despesa del capítol II es destina a lloguer o compra de material de suport per a la realització d'activitats de les entitats i quina a activitats organitzades exclusivament pel mateix Ajuntament), i es pot concloure, pel nombre d'actes realitzats per les entitats, que una part significativa de la despesa d'aquest capítol serveix per cobrir necessitats de les entitats. El 12 % del pressupost de Cultura de l'Ajuntament correspon al capítol IV de «Subvencions».

Estructura del pressupost de Cultura 2000-2004

Any	2000	2001	2002	2003	2004
Cap. I Personal	275.819	282.834	277.686	297.127	325.249
Cap. II Béns i serveis	441.522	472.290	498.529	542.454	575.974
Cap. IV Subvencions	107.551	116.387	123.049	128.112	132.911
Cap. VI Inversions	34.664	30.012	85.834	7.200	67.000
TOTAL	859.556	901.523	985.098	974.893	1.101.134

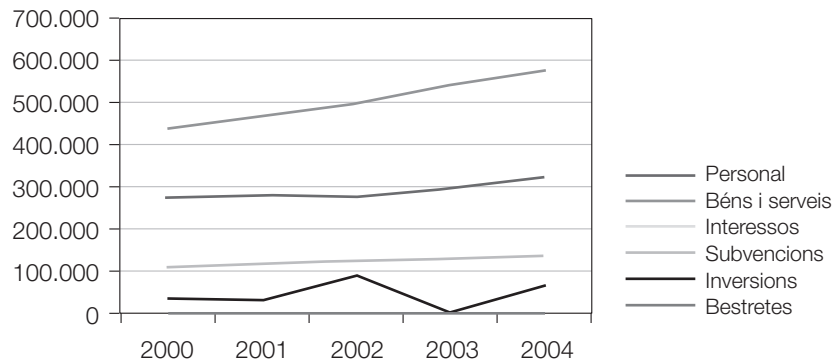
Font: Ajuntament de Ripollet.

Variació de les partides del pressupost de Cultura (2000-2004)

Any	% d'increment
Personal	17,9
Béns i serveis	30,5
Subvencions	23,6
Inversions	93,3
TOTAL	28,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

Evolució de les partides del pressupost de Cultura (2000-2004)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

Pel que fa als recursos humans del Patronat Municipal de Cultura i Joventut, hi ha un responsable que cobreix el lloc de treball de coordinador o coordinadora amb funcions de gerència i una dotació de personal en cada un dels equipaments. Són els següents:

Equipament	Dotació personal
Teatre Auditori	1 responsable de sala 1 auxiliar
Biblioteca	1 director 1 tècnic de biblioteca 2 auxiliars 1 conserge
Centre Cultural	1 tècnic de Cultura 1 animador sociocultural amb funcions administratives 1 auxiliar 2 conserges
Casal de Joves	1 tècnic de Joventut 1 auxiliar responsable del Punt d'Informació Juvenil 1 animador (empresa externa)
Centre d'Interpretació de la Memòria	1 tècnic de Patrimoni

Font: Ajuntament de Ripollet.

Cal tenir en compte que la percepció i valoració, tant externa com interna, de l'equip de professionals del Patronat és positiva, tot i que es destaca la manca de recursos humans. Es constata que tenen motivació i una sensibilitat especial.

Si tenim en compte que algunes de les tasques desenvolupades per l'equip de treballadors del PMCiJ estan relacionades amb la dinamització i el suport a les entitats en la realització de les seves activitats, i que el mateix Patronat assumeix part de la despesa corresponent a material i logística de les activitats desenvolupades des de les entitats, es pot concloure que els recursos destinats a les entitats superen la despesa corresponent a subvencions. Malgrat tot, des d'algunes de les entitats es té la percepció que l'Ajuntament no fa prou per fomentar-les i es planteja o es posa en dubte la voluntat o capacitat de coo-

Taller de pintura al Centre Cultural.

peració amb el teixit associatiu. Però, de vegades, aquestes opinions poden fonamentar-se més en valoracions que poden tenir un rerefons polític, ateses les complexes relacions establertes entre l'Ajuntament i algunes entitats, que no pas en valoracions basades en arguments exclusivament tècnics i objectius. No obstant això, es podria plantejar, com a proposta i en virtut de la transparència, que per aplicar criteris objectius i tècnics clars caldria perfilar d'alguna manera aquelles funcions de dinamització i suport cap al teixit associatiu desenvolupades pels mateixos tècnics.

En l'àmbit intern, manca una millor coordinació del PMCiJ amb altres àrees de l'Ajuntament. De fet, tot i els esforços de treballar conjuntament amb l'Àrea d'Ensenyament, en el cas del programa «Teatre a les escoles» i les campanyes escolars falta una bona coordinació amb la resta d'àrees (Serveis Socials n'és un bon exemple), amb vista a millorar l'efectivitat i l'impacte dels programes i les propostes realitzats des del PMCiJ.

2.3.2. Entitats i ciutadania

La participació ciutadana sempre és un bon termòmetre del grau d'implicació i cohesió social i, en alguns moments històrics, ha suplert la manca d'una administració pública que o bé no ofería determinats serveis o bé tenia com a prioritat altres programes.

La tradició associativa de Ripollet prové d'uns moments històrics, els anys seixanta i setanta, de gran efervescència i reivindicació política i cultural. Aquest moviment es traduïa en un gran activisme polític i una gran capacitat del teixit associatiu d'organitzar-se per a la realització d'activitats. Hi havia una gran capacitat de mobilització ciutadana en diferents òrbites com ara els espais, les entitats culturals, les associacions de veïns, etc.

Actualment, entre els programes i les activitats que es realitzen des de les entitats ens trobem amb un ampli ventall: tant de caire tradicional i popular com concerts, exposicions, etc. (Vegeu a la pàgina següent la taula sobre activitats realitzades a Ripollet l'any 2004.)

També cal destacar el fet que la dinàmica i les activitats d'algunes de les entitats de Ripollet no se circumscriuen, exclusivament, a l'àmbit de Ripollet. Per tant, caldria classificar-les entre les que tenen com a únic marc d'actuació el mateix municipi; les entitats que fan

activitats en el mateix municipi i fora del municipi i que projecten Ripollet fora de les seves fronteres (com per exemple, els gegants, els castellers, les gitanes i els diables, entre d'altres...), i també les entitats que realitzen activitats organitzades pel mateix Ajuntament i hi col·laboren.

Com hem vist anteriorment, les entitats de Ripollet organitzen més del 50 % de les activitats desenvolupades al municipi. És a dir, l'any 2004 van organitzar més de 170 actes. Però darrere d'aquesta realitat cal destacar el fet que, de les 49 entitats que l'any 2004 van organitzar activitats, només un nucli d'11 van dur a terme prop del 70 % de les actuacions. La resta d'entitats van apareixent i desapareixent i realitzen poc més d'una activitat l'any.

Activitats culturals organitzades per les entitats

Any 2004	Activitats	%
Entitats (11)	118	68,21
Entitats (38)	55	31,79
TOTAL	173	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

Malgrat la preeminència de les entitats més actives i consolidades, es fa palpable una certa necessitat de regeneració i relleu per tal de trencar certes inèrcies i fer possible l'ampliació de les seves bases socials. Molts ciutadans i ciutadanes tenen la sensació que les associacions són massa tancades i que no desenvolupen prou la seva vocació pública. Això dificulta l'atracció de noves persones interessades, sobretot joves, per tal d'ampliar la base social de les associacions i fer possible el seu relleu generacional. Paradoxalment, algunes de les entitats juvenils que porten a terme projectes, de manera més esporàdica i irregular, troben a faltar una certa complicitat, no tant per part de l'Ajuntament, sinó de les entitats més consolidades i amb una àmplia trajectòria.

Podríem concloure que, actualment, la manca d'una visió general i àmplia ha provocat una certa atomització de les entitats, una falta de canals de trobada i d'intercanvi i, per tant, en alguns casos, una certa desvinculació de la seva tradicional vocació de ciutat.

2.3.3. El sector privat

Els agents privats de Ripollet ocupen un espai poc rellevant pel que fa a l'impacte i el nombre d'activitats organitzades (poc més d'un 1,7 % de les activitats), tot i que caldria diferenciar dos tipus d'agents i implicacions: en primer lloc, l'aportació econòmica per a la realització d'actes, bàsicament festius, tant del Patronat com de les entitats, la major part de vegades mitjançant les aportacions de petits comerços i petites i mitjanes empreses vinculades a Ripollet, i en segon lloc, les activitats culturals realitzades des d'entitats privades i que se centren, sobretot, en la formació artística realitzada per entitats com ara l'escola de música Diapasó o les escoles de dansa Jim's i Claqué.

D'altra banda, hi ha propostes amb un major impacte sobre el panorama cultural de Ripollet, com ara les iniciatives proposades per l'editorial EMA Publicacions. L'any 1996, va

començar a editar llibres dins la col·lecció «El Fil de la Memòria» amb la voluntat de recollir diferents aspectes de la vida i la història de Ripollet a partir de testimonis gràfics i personals. EMA Publicacions també ha col·laborat en l'edició de material de diferents entitats locals, tot i que, de vegades, caldria millorar la col·laboració amb el teixit associatiu local. També es va convocar el Premi d'Investigació Local «El Fil de la Memòria», que neix amb la voluntat de promoure la investigació sobre la història local del municipi.

Quant a l'oci nocturn, tot i la presència d'alguns locals de copes i d'altres, la proximitat amb altres municipis com ara Sabadell o Cerdanyola provoca que l'oferta de Ripollet en aquest àmbit sigui escassa i poc important.

2.3.4. Les relacions entre els agents

A l'hora de fer una anàlisi sobre la situació del teixit associatiu, cal tenir en compte els models i els sistemes de funcionament amb què cada agent s'identifica. Hi ha entitats que valoren l'autonomia de gestió respecte a les administracions, recerquen les seves pròpies vies d'autofinançament i generen els seus propis recursos. D'altres requereixen el suport i l'acompanyament del mateix Ajuntament, incloent-hi la seva implicació en les activitats que proposen. És a dir, la tipologia de relacions que poden establir amb l'Ajuntament són molt diverses segons els projectes i la capacitat de les entitats de portar a terme per si soles les propostes que plantegen. Aquesta diversitat es pot viure com una riquesa del nombre de maneres d'actuar que fomenten la multiplicitat de visions i la innovació continuada.

Com a exemple de relacions entre entitats i Ajuntament, podem destacar la gestió i programació compartida del Teatre Auditori entre el Patronat Municipal de Cultura i l'Associació d'Espectadors del Mercat Vell. En aquest cas, l'Associació s'encarrega de la programació d'espectacles i concerts professionals, mentre que l'Ajuntament assumeix la infraestructura tècnica i el manteniment de l'espai, a més de la programació infantil i la gestió de la cessió dels espais. També és interessant assenyalar la gran capacitat dinamitzadora i de formulació de propostes d'algunes entitats, tot i que, de vegades, requereixen la implicació tècnica del mateix Ajuntament per desenvolupar-les. Es produeix, per tant, una relació fructífera entre les capacitats de dinamització i generació de projectes per part de l'entitat i la infraestructura i la viabilitat que pot oferir l'estructura administrativa de la corporació municipal per dur-los a terme.

Algunes entitats tenen la impressió que l'Ajuntament manté, de vegades, una actitud massa paternalista amb algunes associacions i que no hi ha una política transparent en l'atorgament de les subvencions. Es constata, per tant, la manca d'uns barems clars que estiguin en la normativa de concessió dels ajuts i les subvencions a les entitats i que serveixin per justificar la concessió dels ajuts. Aquesta manca de claredat provoca confusió i alimenta certes percepcions que dificulten el treball conjunt entre Ajuntament i entitats.

D'altra banda, les entitats creuen que l'Ajuntament no dinamitza prou i no fomenta la participació perquè, en els casos en què ha intentat crear espais de participació, s'han vist més com una fórmula simbòlica que no pas real i efectiva. Com ja comentàvem anteriorment quan parlàvem del Consell d'Administració del Patronat, no s'ha aconseguit trobar espais legítims a la pràctica pel mateix teixit associatiu com a espais de partici-

pació i presa de decisions. La posada en marxa de la Comissió organitzadora de la Festa Major pot ser un primer pas per aconseguir generar espais efectius de participació i trobada.

Pel que fa a les relacions que s'estableixen entre les mateixes entitats, es troba a faltar, sobretot, un espai de trobada i coordinació conjunta. Moltes vegades l'Ajuntament ha de fer el paper d'àrbitre entre les entitats, perquè manca voluntat i cultura de treball conjunt entre elles al marge de l'administració. Així doncs, cada entitat reclama el suport per al seu propi projecte, però no es veu possible establir un consens per a la definició d'uns criteris clars quant a la política de subvencions de l'Ajuntament.

La manca de coordinació produeix una certa descompensació del calendari d'activitats i provoca que hi hagi dies amb una gran acumulació de propostes i altres períodes molt més orfes en programació. No obstant això, en els últims anys s'han anat produint relacions i propostes interessants, com ara Sant Jordi a la Rambla, una activitat que fa sortir les entitats al carrer i que, a poc a poc, va aplegant un grup més ampli de participants, i les relacions entre entitats del barri de Can Tiana i algunes entitats festives d'altres barris del municipi. Unes relacions, aquestes últimes, que promouen la desconcentració i la descentralització de les activitats que es realitzen al municipi. També, en l'àmbit de la música, la Taula de Coordinació de grups de música de Ripollet ha servit per posar d'acord un bon nombre de formacions i grups de música per portar a terme propostes de manera conjunta.

2.4. Els espais i equipaments

En els últims anys la ciutat de Ripollet ha fet un esforç important per dotar-se de les infraestructures bàsiques modernes: el Centre Cultural, la Biblioteca, el Teatre Auditori, el

Espais on es realitzen les activitats culturals (2004)

Espais	Activitats
Teatre Auditori	109
Centre Cultural	76
Carrer	60
Biblioteca	36
Pavelló	22
Casal de Joves	17
Espai fora del municipi	13
Locals d'entitats	12
Escoles	4
Parròquia	2
Altres	3
TOTAL GENERAL	354

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

Casal de Joves i, molt recentment (setembre del 2005), l'antic Molí d'en Rata com a espai

dedicat al patrimoni. El municipi també disposa de bucs d'assaig que ocupen un espai compartit amb altres serveis municipals i que estan localitzats als afores. A més d'aquests equipaments culturals, cal esmentar altres espais que tenen un ús cultural puntual com ara el Centre Parroquial de Sant Esteve, el Pavelló Esportiu, la seu de la Coral, el Casal de Joves la Gresca o la Torre d'en Binagret. I, finalment, l'espai públic (carrers, eixos viaris principals, places i parcs) que és on tenen més incidència les activitats organitzades per part tant de les entitats com de l'Ajuntament.

A partir de les dades que ens ofereix el quadre següent, podem comprovar que els principals espais on es desenvolupen les activitats culturals a Ripollet són el Teatre Auditori, el Centre Cultural, l'espai públic i la Biblioteca.

D'acord amb els paràmetres de referència publicats a la *Guía de estándares de los equipamientos culturales en España*, editada l'any 2003 per la Federación Española de Municipios y Provincias, les ciutats d'entre 25.000 i 50.000 habitants, com és el cas de Ripollet, haurien de poder disposar d'uns equipaments culturals amb les característiques següents:

Biblioteca central

	2004	2005
Local (metres quadrats)	1.700	1.130
Fons documental	30.300	42.999
Punts de lectura	175	155
PC	16	20
Audiovisuals	18	17
Sala polivalent	90	90
Prestatgeria (metres lineals)	1.900	1900
Hores a la setmana	35	37
Ajudants	1	1
Tècnics auxiliars	4	2
Bibliotecaris	2	1

Centre d'Art

Local (metres quadrats)	600
Sales d'exposició	2
Tallers	2
Aula	1
Alçada mínima	5,2
Paret (metres lineals)	200
Punts de llum	100
Hores a la setmana	40
Tècnic superior	1
Tècnic mitjà	1
Ajudant	1

Inauguració d'una exposició al Centre Cultural.

Teatre Auditori

Local (metres quadrats)	1.500	Tècnic superior	1
Sala	1.000	Tècnic mitjà	1
Magatzem	150	Ajudant	1
Altres	350	Oficial de serveis	1
Localitats	500		
Moll de descàrrega	1		
Alçada escenari	6		
Amplada escenari	10		
Fons escenari	9		
Butaques	500		
Cortinatges escena	17		
Barres	12		
Focus	48		
Canals de so	12		
Funcions anuals	100		

Façana del Teatre Auditori.

Si bé aquests paràmetres no poden ser presos al peu de la lletra, atès que són uns estàndards de referència que caldria, a més, que s'adaptessin a la realitat cultural de cada municipi, sí que poden ser un bon punt de partida per contrastar la situació dels equipaments culturals de Ripollet.

En aquest sentit, es pot dir que a la ciutat de Ripollet, excepte en algun aspecte concret i malgrat que compta amb una xarxa d'equipaments públics important, encara li queda un bon camí per fer.

2.4.1. Espais polivalents i d'exhibició

Els dos espais de referència a Ripollet són el Teatre Auditori, situat a l'edifici de l'antic Mercat Vell, i el Centre Cultural. Ambdós espais estan situats al centre i allotgen bona part de les activitats culturals que es porten a terme al municipi.

Teatre Auditori*Descripció*

Situat en l'espai remodelat de l'antic mercat, té 778 m² repartits en dues plantes, amb un escenari de 154 m² i un pati de butaques de 240 m². A més a més, disposa de bar, magatzem i cabina de projecció. Té una capacitat per a 350 espectadors i hi treballa un tècnic pagat per l'Ajuntament.

Actualment, la gestió és compartida entre l'Associació d'Espectadors del Mercat Vell i el Patronat Municipal de Cultura i Joventut a través d'un concert que regula les relacions entre els dos agents. L'Associació d'Espectadors del Mercat Vell s'encarrega de realitzar la programació professional, que realitza dins del circuit de l'Oficina de Difusió Artística

(ODA) de la Diputació de Barcelona, mentre que el PMCiJ realitza la programació amateur, els programes escolars i la programació d'espectacles infantils per a públic familiar. A més, el PMCiJ coordina el calendari d'activitats del teatre.

Situació

Plaça Onze de Setembre, s/n

Horaris

Segons els dies de les funcions.

Observacions

La readequació del Mercat Vell en Teatre Auditori no va estar exempta de polèmiques i dificultats a l'hora tant de definir el projecte d'equipament escènic com de la seva gestió. De fet, presenta alguns problemes en relació amb la disposició d'alguns espais i la seva escassa polivalència, i mancances com ara un espai propi per a l'Associació d'Espectadors del Mercat Vell i un professional per a la programació.

En el mateix sentit, diverses vegades s'ha plantejat la necessitat de disposar d'uns vestidors que puguin acollir aquelles grans formacions artístiques amb un alt nombre de components (orquestrats, companyies de ball, etc.).

Quant a la seva capacitat, amb motiu d'alguns espectacles se n'ha comprovat les limitacions i caldria pensar en alguna fórmula per ampliar el nombre de places disponibles.

Una altra necessitat que es planteja és la capacitat d'ampliar els usos de l'espai d'assaig i creació per a companyies amateurs.

Segons les dades de què disposa l'ODA, el programa d'arts escèniques de Ripollet està per sobre de la mitjana de la resta de municipis de referència quant a espectacles i assistents.

Tot i l'especialització de l'equipament, podem comprovar que també té un ús força diversificat, ja que tant les entitats com els centres educatius de Ripollet són organitzadors d'activitats al Teatre Auditori, fet que mostra la seva voluntat de ser un espai obert. També cal destacar el fet que hi hagi centres privats, com ara les escoles de música i dansa, o grups i empreses que utilitzin l'espai en règim de lloguer. Segons dades de l'Agenda Cultural, es van programar obres del grup Amics del Teatre, Aspasur, Quadre Escènic del

Organitzadors d'actes al Teatre Auditori (2004)

Organitzador	Actes
Entitats	22
Associació d'Espectadors	20
Escoles	10
Patronat Municipal de Cultura i Joventut	37
Altres àrees de l'Ajuntament	10
Altres	10
TOTAL	109

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

Casal d'Avis, i els grups Siembre i la Marfanta, els alumnes de l'IES Lluís Companys i les escoles de dansa de Montcada i Reixac Jim's i Claqué. Cal dir que, com a fruit de la bona entesa amb el municipi de Montcada i Reixac, la programació de dansa a les escoles dels centres educatius de Montcada i Reixac es realitza al mateix Teatre Auditori de Ripollet per les seves condicions tècniques.

Unes altres dades que cal tenir en consideració són les relatives a la gratuïtat: aproximadament el 50% de les activitats (segons dades del 2004) van ser gratuïtes, fet que demostra una clara voluntat de fer accessible la cultura.

Centre cultural

Descripció

És un espai polivalent de 2.400 m² repartits en dues plantes, que disposa de: 1 sala d'actes, 1 sala d'exposicions, 12 sales utilitzades per a la realització de tallers i 4 sales com a seu o lloc de trobada d'algunes entitats del municipi. Està gestionat directament pel PMCiJ i orientat cap a la dinamització cultural, el suport a l'associacionisme i la difusió d'activitats.

Situació

Rambla de Sant Jordi, 2-4

Horaris

Feiners, de 9 a 13 h i de 15 a 23 h.

Festius i diumenges, de 12 a 14 h i de 17.30 a 21 h, i quan la programació ho requereix.

Observacions

Una de les problemàtiques plantejades és que, actualment, el Centre Cultural ha esgotat bona part dels seus espais, tot i la seva relativa recent inauguració l'any 1994. Podríem dir que, en relació amb els serveis destinats a les entitats, està en una situació de saturació.

Pel que fa als horaris de cap de setmana, no s'arriben a cobrir prou les necessitats que poden plantejar algunes entitats que és quan més capacitat poden tenir per desenvolupar la seva tasca.

La seva proximitat amb el Casal de Joves, amb el qual comparteix el pati, provoca, d'una banda, la concentració i centralització, però com a aspecte positiu promou la trobada intergeneracional.

El Centre Cultural és un dels eixos centrals de la política cultural municipal. A més de ser la seu del Patronat Municipal de Cultura i Joventut, és l'espai on es desenvolupen els principals programes d'exposicions, suport a la creació i formació, amb una àmplia oferta de tallers. També és espai de xerrades, trobades, conferències, assemblees, i és utilitzat, de vegades, com a espai d'assaig. Fa de seu de nombroses entitats, algunes de les quals estan especialitzades en algun àmbit artístic. Precisament per haver estat un dels eixos centrals de la polí-

tica cultural municipal, també ha estat un dels focus d'atracció de crítiques i discussions. Tant pel que fa a la infraestructura com als continguts, és un espai que genera controvèrsies a l'entorn del debat sobre el model i la concepció dels centres culturals polivalents, que també s'està produint en altres municipis de la província de Barcelona. Tot i que aquest debat no s'ha donat mai de manera formal i clara, sí que plana en la percepció de molts usuaris i en les visions de moltes entitats sobre el paper d'aquest equipament, Una polèmica que gira entorn del tipus i grau de polivalència que ha de tenir aquest espai, de l'ús i les funcions que ha de tenir, dels programes que ha de desenvolupar i de com hauria d'estar concebut. El fet que no hi hagi opinions clares i rotundes, sinó sobretot interrogants i dubtes, planteja la complexitat de resoldre i encarar la qüestió al voltant d'aquest tipus de centre, que ha de ser un dels eixos centrals de tota política de proximitat.

L'any 2004, l'oferta d'activitats del Centre Cultural es va concretar en un 50 % d'exposicions, seguides de xerrades i projeccions de cinema, a més del ventall ampli i divers de tallers on es conjuguen aquelles propostes més consolidades i tradicionals (amb una vocació de fomentar les relacions i com a espai d'entreteniment) amb iniciatives més arriscades i específiques que tenen una voluntat de donar sortida a futurs creadors.

Actes organitzats al Centre Cultural (2004)

Tipologia d'actes	Nombre d'actes
Exposicions i mostres	38
Xerrades i debats	12
Cinema	8
Activitats festives	3
Actuacions	10
Altres	1
TOTAL	72

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

Les dades que ens aporta el quadre següent ens permeten comprovar que l'organització d'activitats durant l'any 2004 estava repartida, a parts iguals, entre les organitzades per les entitats i pel mateix Patronat de Cultura i Joventut. Aquest fet és una mostra més del punt de referència que és per a tots els agents de Ripollet aquest equipament.

No obstant això, una de les eines que podrien portar-se a terme per tal de fer una anàlisi més acurada seria l'elaboració d'un estudi de públics que permetés analitzar l'impacte de les activitats proposades i els tipus de públics per als quals es treballa.

Organitzadors d'actes al Centre Cultural (2004)

Organitzador	Nombre d'actes	%
Entitats	36	48
Ajuntament	36	47
Altres	4	5
TOTAL	72	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

2.4.2. Espais per a la lectura i la consulta

Biblioteca pública de Ripollet

Descripció

La seva superfície de servei és de 1.130 m² i pertany a la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

Situació

Avinguda de l'Estació, 40

Horaris

Dimecres, dijous i dissabte, de 10 a 14 h.

De dilluns a divendres, de 15.30 a 20.30 h.

Observacions

A l'hora de parlar i definir la Biblioteca, cal deixar clar que parlem d'un nucli cultural, un centre d'informació i documentació, una sala de lectura i un lloc d'intercanvi i oci on es donen uns serveis essencials (informació, préstec, consulta a la sala, servei d'Internet, etc.) i també un servei d'extensió cultural tenint en compte que el servei primari és la lectura i els serveis secundaris són tota la resta d'actes que hi condueixen, a través de la dinamització cultural.

S'ha plantejat la possibilitat de construir un nou equipament bibliotecari en un altre espai del municipi i la necessitat d'ampliar-ne l'horari per tal d'adaptar-se als horaris de lleure i caps de setmana, ja que estan clares les limitacions físiques i estructurals de la Biblioteca. Per tant, s'hauria de plantejar de quina manera ampliar-la o trobar algun altre tipus de solucions per resoldre aquesta mancança.

Actualment, és la població del Centre (seguits dels ciutadans dels barris de Sant Lluís, Maragall, Can Mas, Sant Andreu i Cant Tiana) els que en fan més ús, i també un volum important de ciutadans de Cerdanyola.

Cal resoldre la problemàtica (horaris, coordinació...) amb les biblioteques escolars: els greus dèficits que pateixen provoquen que la secció infantil de la biblioteca pública quedi col·lapsada i que moltes vegades actui com a biblioteca escolar més que com a biblioteca municipal.

Pel que fa als espais, es planteja la necessitat de disposar d'una sala polivalent, diferenciada, per fer-hi activitats culturals i utilitzar-la com a sala d'estudi i no interrompre, així, el servei de biblioteca.

Les biblioteques són definides per mòduls segons la seva superfície en metres quadrats i els habitants de la localitat. En concret, pel que fa a Ripollet, la Biblioteca s'inclou dintre del mòdul C1 dels estàndards de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona: biblioteques centrals urbanes o comarcals amb una població atesa entre 30.001 i 50.000

Comparació amb estàndards de la Xarxa de Biblioteques (2005)

Estàndards de la Diputació	Estàndards mòdul C1	Biblioteca Ripollet
Superfície de servei (m ² útils)	1.760	1.130
Personal	10	5
Equipament informàtic	33	20
Punts de lectura i servei	151	155
Fons documental final	51.000	42.999
Hores de serveis setmanals	40	37

Font: Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

habitants. L'actual equipament resta lleugerament per sota del que seria l'estàndard, motiu pel qual es preveu, en un temps no gaire llunyà, procedir a la seva ampliació.

2.4.3. Altres espais amb potencialitats per a la cultura

El Casal de Joves, tot i que no és un equipament exclusivament cultural perquè funciona com a punt d'informació juvenil i espai de formació, desenvolupa un programa d'activitats culturals adreçat als joves. La major part de les programacions culturals, durant els anys 2003 i 2004, eren de cinema i música, i es van desenvolupar majoritàriament a l'espai exterior del Casal de Joves, espai que comparteix amb el Centre Cultural. Es tracta d'un recinte amb grans limitacions espacials, tot i que està pendent la seva ampliació.

El pavelló esportiu acull la major part d'activitats de ball i altres activitats festives, ateses les seves grans dimensions. El problema més important que presenta és la seva acústica i la seva sonorització deficientes, que impedeixen desenvolupar més activitats, com ara concerts de gran format.

A més dels equipaments ja descrits, hi ha el Centre Parroquial i un seguit d'espais de reunions en alguns dels barris i que són coneguts com a centres cívics (com ara el cas del Centre Cívic Maragall, etc.), a més dels locals que són seus de les entitats i els espais, com ara l'Escola d'Adults, que desenvolupen activitats culturals de manera esporàdica i puntual. Aquests espais tenen una funció més de treball i trobada que no pas de difusió i programació habitual. Per tant, cal tenir-los en compte mentre continuïn mancant espais de serveis per a les entitats, i espais d'assaig i creació per a les companyies del municipi.

Històricament, l'Escola d'Adults ha tingut una importància com a espai de trobada i pel seu projecte de formació continuada i dinamització del municipi. I està tenint un paper cabdal en la incorporació dels nousvinguts procedents d'altres països en la dinàmica ciutadana de Ripollet.

Finalment, les escoles i els centres educatius actuen de manera esporàdica com a centres culturals i duen a terme activitats extraescolars o promouen algun tipus d'activitat cultural organitzada des de diferents àrees municipals, tot i que, en general, es considera necessari millorar la relació amb la resta de serveis culturals i la possibilitat d'obrir els centres per desenvolupar més programes i activitats fora de l'horari lectiu.

Tot i que cal tenir en compte el nombre de places dels centres escolars de Ripollet i la població total que està en edat d'escolarització obligatòria, podem trobar un diferencial de població que fa la seva formació obligatòria fora del municipi. Cal preveure, per tant, les necessitats i les pràctiques culturals que pot plantejar aquesta població que fa un aprenentatge cultural fora del municipi.

2.4.4. Equipaments de creació recent

La necessitat de comptar amb un espai dedicat al patrimoni i la memòria històrica va fer necessària la rehabilitació de l'antic Molí d'en Rata com a Centre de la Memòria. Aquest centre, d'inauguració recent, és un fet cultural de primer ordre, que té com a objectiu convertir-se, juntament amb l'edifici annex, actualment en construcció, en un espai dinamitzador i en nucli central del programa d'interpretació de la memòria i la història local.

Tal com assenyala el *Pla director d'usos, funcions i difusió d'un equipament per al patrimoni cultural del municipi de Ripollet i adequació museogràfica el Molí d'en Rata*, elaborat per l'Oficina de Patrimoni Cultural de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona a petició de l'Ajuntament, es pot afirmar que el centre Molí d'en Rata com a equipament especialitzat en patrimoni «hauria de servir per resoldre la manca d'espai d'interpretació i redefinició de la memòria».

L'existència del Centre d'Interpretació del Patrimoni, juntament amb l'actual Molí d'en Rata, solucionarà alguns dels problemes detectats i no resolts fins ara per manca de gestió del patrimoni cultural de Ripollet. Es tracta de crear un equipament, juntament amb l'edificació adjacent a l'actual Molí, que pugui aixecar expectatives de renovació en aquest camp i que estigui totalment implicat dins la política cultural del municipi de Ripollet.

Per tant, la creació d'aquest nou equipament patrimonial pot significar la presència d'un element potent de cohesió amb vista a prestar uns serveis normalitzats en aquest camp de la cultura.

Exterior del Molí d'en Rata.

En definitiva, amb la rehabilitació del Molí d'en Rata es pretén crear un espai on es puguin trobar respostes a tot allò que faci referència al patrimoni de Ripollet, és a dir, a la seva identitat col·lectiva, entesa en un sentit ampli i integrador de tothom. Per tant, aquest equipament ha d'estructurar les seves funcions a partir d'un potent vessant de cara a l'exterior, amb exposicions, atenció als investigadors, interessats i associacions, activitats pedagògiques, etc. Però de cara a l'interior també ha de disposar d'una estructura de preservació i recerca del patrimoni específica de cada un dels seus diferents vessants: patrimoni natural, arqueològic, arquitectònic, artístic, etnològic. Ha de ser un autèntic espai de definició i generació del relat històric i identitari de Ripollet.

2.4.5. L'espai públic

Els carrers i parcs de Ripollet són un espai molt important per a la realització d'activitats. Tant el parc de Pinetons (situat al final de l'eix viari central, és a dir, al final de la Rambla) com els carrers del centre de Ripollet allotgen un bon nombre d'activitats al llarg de l'any. El 2004, per exemple, s'hi van desenvolupar un total de 60 activitats, la major part de les quals van ser organitzades des de les entitats (14 des de l'Ajuntament i el PMCiJ i 44 des del teixit associatiu). La major part eren activitats de caràcter festiu o bé vinculades al lleure infantil i juvenil.

Tot i la sensació generalitzada de poca qualitat de l'espai públic, es tracta de l'autèntic aparador i espai de participació del municipi i el que té un major impacte sobre la dinàmica ciutadana: des del Carnaval, passant per Sant Antoni Abat, Sant Jordi a la Rambla, la Cavalcada de Reis, la Festa Major, les activitats de l'Estiu al Carrer, fins a l'última edició de la Gibrelleta, etc. En general, es tracta d'activitats que tenen una bona acollida i assistència.

A més, l'espai públic és el gran cohesionador els caps de setmana i festius de la població nouvinguda i reflecteix la diversitat de la població de Ripollet que de dilluns a divendres viu la diàspora del treball i l'escola fora del municipi.

Estiu al carrer. Festival Peña Flamenca La Macarena.

2.4.6. Mancances

Els dèficits que fins ara s'han plantejat d'una manera més clara pel que fa a infraestructures han estat els següents:

- **Espai específic per a les entitats i de foment de la creació**

El Centre Cultural ha quedat desbordat per l'alt nombre d'entitats que hi tenen la seva seu i també planteja les limitacions de no poder fer-ne un ús més intensiu els caps de setmana. Les noves necessitats culturals d'un bon nombre d'entitats justificarien l'ampliació dels actuals equipaments de la rambla Sant Jordi.

- **Escola municipal de música**

Hi ha coincidència en la necessitat de disposar d'una escola de música al municipi. En aquest sentit, la recerca d'un espai específic amb una ubicació adequada s'entrecrua amb la discussió sobre altres temes importants: quin tipus de gestió (pública, mixta, privada...) i la tipologia d'estudis que s'hauran d'impartir (reglats, no reglats, grau, etc.).

No obstant això, abans de plantejar la proposta de creació d'una escola de música caldria avaluar el nombre de persones i les seves preferències d'aprenentatges musicals per definir quin tipus de projecte musical cal desenvolupar.

- **Centre cívic al barri de Can Tiana**

La ubicació del barri de Can Tiana, separat de la resta del municipi de Ripollet per l'autopista i el riu, genera la demanda d'un espai adequat que funcioni com a seu de les entitats del barri, com a espai de trobada i de realització de programes diversos: formació, conferències, xerrades etc. Ara, l'espai actual de què es disposa a Can Tiana és clarament insuficient i està escassament condicionat.

- **Espai per a grans esdeveniments**

No hi ha un espai adequat per realitzar activitats (concerts, balls, representacions) artístiques de gran format. Actualment, es fa servir el pavelló esportiu tot i les mancances tècniques (pel que fa a l'acústica) i de disponibilitat, ja que es tracta i és concebut com un equipament esportiu.

- **Arxiu**

Manca resoldre el dèficit d'un espai de preservació i consulta de la memòria documental, gràfica i fotogràfica de Ripollet, així com de la figura d'un arxiver, una obligació d'acord amb la Llei de patrimoni. L'existència d'aquest equipament i del personal tècnic adient, llargament reivindicat, és fonamental per a la interpretació del passat més llunyà i més recent del municipi. Aquest espai estarà integrat al Casal de la Memòria, que haurà d'edificar-se al costat de l'actual Molí d'en Rata.

- **Indicadors sobre assistència i impacte de les activitats**

Per tal de mesurar l'eficàcia i l'impacte de les activitats desenvolupades als diferents equipaments, caldria elaborar un quadre de comandaments i indicadors que aportés,

regularment, informacions sobre la població beneficiària de les propostes. Això podria ajudar a ajustar programes i polítiques i l'assoliment dels objectius que puguin plantejar-se.

- **La necessitat de definició global del model de ciutat**

Manca de definició d'un model de ciutat compartit entre govern municipal, ciutadania i entitats, que pugui servir per planificar amb vista al futur els serveis, les propostes i els programes que es desenvoluparan en els propers anys, tot i que aquesta reflexió no és exclusiva de l'àmbit cultural.

Per tal de millorar la polivalència dels espais i la seva adaptació als nous usos i necessitats, així com la seva descentralització en el territori, caldria definir un pla director d'infraestructures que permetés un millor reequilibri territorial dels equipaments.

2.5. Els sectors culturals

2.5.1. Les arts escèniques

L'àmbit de les arts escèniques és un dels més complets i diversos de les manifestacions artístiques de Ripollet, i es desenvolupa principalment al Teatre Auditori. Durant l'any 2004, es van programar un total de 85 espectacles distribuïts entre les propostes de caire professional, de teatre infantil, de companyies amateurs i de campanyes escolars.

Actes realitzats al Teatre Auditori (2004)

Tipologia d'actes	Nombre d'actes
Espectacles professionals	31
Campanyes escolars	16
Espectacles infantils	11
Espectacles no professionals	27
Activitats festives	4
Altres	20
TOTAL	109

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Ripollet.

La rellevància del Concurs de Teatre Amateur Valentí Velilla, de periodicitat biennal, juntament amb el dinamisme de les companyies amateurs, fa que hi hagi un equilibri molt significatiu entre els espectacles professionals i els no professionals. Tot i així, en el cas del teatre amateur es detecten dos punts que caldria millorar: manquen més facilitats per a l'assaig i més recursos per a la creació. En aquest cas, es veu com un dèficit la manca d'una sala polivalent que faciliti la realització d'assaigs i la programació d'espectacles de nou format.

La programació infantil es desenvolupa al voltant de les campanyes escolars (16 funcions realitzades l'any 2004), organitzades pel PMCiJ en col·laboració amb l'Àrea d'Ensenyament, i els espectacles infantils i de teatre juvenil, programats pel PMCiJ. Caldria potenciar

Dades Circuit ODA (Oficina de Difusió Artística) de la Diputació de Barcelona

2005	Funcions	Assistents	Entrades
Ripollet	24	3.386	3.096
Mitjana municipis de referència*	12	1.517	1.303
Mitjana total municipis**	15	3.007	2.464

2005	Funció/1.000 hab.	Assistents/1.000 hab.	Entrades/1.000 hab.
Ripollet	0,74	104	95
Mitjana municipis referència*	0,41	56	48
Mitjana total municipis**	0,85	117	97

* Barberà del Vallès, Molins de Rei i Sant Adrià del Besòs no han programat de manera estable amb l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona.

** Van ser 84 els municipis de la província que van participar en el Circuit de l'ODA l'any 2005.

la coordinació i el treball conjunt amb les entitats infantils i de lleure per millorar l'impacte de la programació infantil.

Una anàlisi més específica, a partir de les dades de l'ODA, posa de manifest que la programació d'espectacles professionals i la mitjana de públic assistent és, com mostren les dades de l'any 2005, més alta en comparació amb la resta de municipis de referència.

2.5.2. La música

En l'àmbit de la música, com en el del teatre, hi ha una gran diversitat de propostes organitzades per diversos agents i entitats. A més de les propostes impulsades per l'Associació d'Espectadors al Teatre Auditori des del PMCiJ, s'organitza el Festival de Músiques del Món que té lloc al pati del Centre Cultural.

El col·lectiu Ripollet Rock organitza el cicle Rock'n'video, que té lloc al Casal de Joves, i el Festival Ripollet Rock, que contribueix a la difusió de les bandes locals adreçades a un

Concert Músiques del Món.

públic juvenil. Des de l'àmbit de les entitats regionals andaluses, tant l'Asociación Rociera Andaluza Alegrías del Sur com el Cuadro Andaluz i la Peña Macarena realitzen concerts amb una gran afluència de públic. Finalment, caldria destacar el paper de la Societat Coral de Ripollet, amb una llarga història i que manté la rica tradició coral catalana. Per tant, tenim un ventall ampli de propostes de qualitat i professionals, i un seguit d'iniciatives amb un vessant creatiu, dinamitzador i participatiu.

Quant a la creació, cal destacar la posada a disposició de bucs d'assaig, situats a la zona industrial, per a grups de Ripollet que, fins al moment, està donant bons resultats.

Queda per cobrir la formació musical pública. L'actual centre de formació de caire privat, tot i que compleix el seu paper, no arriba a acomplir les expectatives i necessitats d'una població de 34.000 habitants. L'alt nivell de préstec de documents sonors de la Biblioteca mostra un gran interès cap a la música per part de la ciutadania.

2.5.3. El patrimoni

La recent inauguració del centre Molí d'en Rata com a equipament especialitzat en patrimoni, i la resta de projectes vinculats amb la preservació i promoció del patrimoni que s'han de desenvolupar, hauria de servir per resoldre la manca d'espai d'interpretació i redefinició de la memòria. A més, la necessitat de catalogar el patrimoni arquitectònic i urbà, de disposar d'un arxiu i de considerar la memòria com un element central de cohesió social a Ripollet posen els programes de patrimoni en una posició prioritària entre els projectes que cal desenvolupar en els propers anys.

En el cas de Ripollet, s'ha donat el fet que part d'aquesta memòria s'ha basat únicament en el registre oral i s'ha anat perdent a poc a poc. Aquesta situació contrasta amb el fet que la mateixa Biblioteca té una gran demanda de fons bibliogràfic local, fet que demostra, en certa manera, que hi ha una necessitat d'entendre i conèixer l'evolució històrica del territori.

De moment, ja ha posat en funcionament l'exposició temporal «El pa de la diversitat» i els tallers didàctics «Anem al gra», que mostren una clara voluntat d'obrir-se a nous públics i enfocaments integradors.

També es planteja el dèficit d'un catàleg de béns patrimonials que tingui identificats els espais d'interès del municipi. Actualment, manca una catalogació exhaustiva dels béns immobles.

Finalment, s'ha de destacar la ja esmentada convocatòria del Premi d'Investigació Local «El Fil de la Memòria», promoguda per EMA Publicacions, amb una dotació econòmica de 3.000 euros.

2.5.4. El calendari festiu i la cultura tradicional i popular

El calendari festiu de Ripollet és força ampli i divers. La participació del teixit associatiu del municipi és important en la proposta i organització d'aquest tipus d'activitats. El fet que el calendari festiu estigui molt repartit entre els diferents agents, principalment l'Ajuntament i les entitats, és percebut molt positivament per tothom. Un aspecte que cal treballar és la necessitat de descentralització de les activitats festives perquè estiguin més repartides per tot el municipi.

Actualment, el programa d'activitats festives, d'entre el gran volum de propostes, se centra en:

- Festa Major
- Rua de Carnaval
- Estiu al Carrer

- Sant Joan
- Sant Antoni Abat
- Sant Jordi a la Rambla
- Festa de Sant Francesc d'Asís
- Festes del Pilar
- Cavalcada de Reis
- Aplec de Sardanes
- Festes de la Tardor
- Trobada de Gegants
- Diada Castellera
- La Gibrelleta
- Dia de la Dona
- Festa de la Castanyada
- Dia d'Andalusia
- Dia d'Aragó
- Firastock
- Fira dels Horts
- Nit de Bruixes
- Festes del Barri Maragall
- Festa de Sant Jaume

El fet que des dels anys setanta hi hagi hagut una clara sensibilitat per part d'algunes associacions per promoure la cultura popular ha fet que actualment hi hagi un nombre ampli de grups, com ara els Diables i Dracs de Ripollet, els Castellers, els Gegants, els Vailets, les agrupacions sardanistes, etc. Aquests conviuen amb les entitats relacionades amb les cases regionals i amb aquelles propostes més lligades al moviment veïnal o de barri. En l'actual calendari festiu, però, es comencen a desenvolupar algunes activitats de caire popular vinculades als nous col·lectius procedents d'altres països.

Hi ha festes, com ara Sant Antoni Abat, de llarga tradició a Ripollet i d'altres que van sorgir en l'època de la transició, com ara el Carnaval (que va arribar a ser referència a la comarca), i altres activitats com ara la Festa Major que han anat variant amb les transformacions socials i polítiques de les últimes dècades. En les diverses trobades i espais de treball hi ha hagut una certa coincidència en el fet que cal un replantejament a fons de la Festa Major; específicament, es considera que hi ha una davallada o una certa crisi que respon, també, als canvis d'hàbits de la població. També s'ha discutit sobre el fenomen dels «xiringuitos» o barraques i la funció que aconsegueixen en el marc de la Festa Major. Aquests canvis no van acompanyats de transformacions prou profundes en les propostes i activitats, fet que pot produir una certa monotonia poc estimulants. Entre les qüestions que s'han plantejat destaca el fet de si cal canviar la seva ubicació per estendre i obrir més el municipi, i també es planteja la necessitat de fer-la molt més participativa amb vista a ampliar el nombre d'entitats que hi participen. Recentment s'ha creat la Comissió de Festes, que actuarà com a espai de representació i participació del teixit associatiu amb vista al seu plantejament i organització.

A més, com un factor imprescindible de cohesió social, cal tenir en compte els programes de preservació i promoció de la memòria festiva.

Diferents activitats de la Festa Major del 2006.

També cal tenir en compte les fires que es desenvolupen a Ripollet i que són impulsades des de les entitats. S'haurien d'enumerar, en aquest cas, la Fira dels Horts, que està relacionada amb l'ús de la llera del riu Ripoll com a espai hortícola, També el Firastock, que serveix per promoure el petit i mitjà comerç local i, finalment, la Fira de Sant Jordi a la Rambla.

2.5.5. Les arts visuals

Com s'ha assenyalat en parlar del Centre Cultural, es porta a terme un programa estable d'exposicions, on estan integrades propostes pròpies del mateix Patronat de Cultura o generades pel mateix teixit associatiu, i les exposicions del Programa d'Arts Visuals de l'ODA. Aquest programa té com una de les seves línies de treball donar suport a les polítiques locals d'art contemporani i impulsar projectes de cooperació municipal de difusió, i amb una clara intenció educativa i de creació de nous públics.

La programació d'exposicions sol tenir una bona acollida i un elevat nombre d'assistents, i destaquen molt especialment les visites escolars. El que es planteja com un repte que cal assumir des de la política cultural desenvolupada des del PMCiJ és poder assolir un programa que combini propostes d'artistes emergents amb la incorporació d'altres més consolidats i de prestigi reconegut (mitjançant exposicions itinerants). Així mateix, el programa «Trobades amb l'art», que consisteix en visites comentades a exposicions que es realitzen fora de Ripollet, també es considera com a activitats de difusió que cal continuar desenvolupant.

En l'àmbit audiovisual, i segons dades de l'any 2004, es van organitzar un total de 22 activitats que podríem diferenciar en dos grans blocs. D'una banda, aquelles que utilitzen l'activitat audiovisual com a complement a alguna activitat o xerrada, i de l'altra, les propostes específicament audiovisuals, com ara el Certamen de Curtmetratges de Ripollet.

En l'àmbit de la fotografia es convoquen dos concursos anuals, el concurs Vila de Ripollet, d'àmbit nacional i de referència en el món especialitzat de la fotografia, i el concurs Santiago Piñol. També es desenvolupa un programa propi d'exposicions de fotografia al Centre Cultural.

Cal fer una menció especial a l'àmbit formatiu pel que fa als tallers que es proposen des del Centre Cultural, tot i que hi ha un bon nombre de tallers no específicament relacionats amb les arts visuals. En efecte, hi ha una proposta de tallers específics: taller d'art i pintura, arts plàstiques, dibuix i pintura, ceràmica, arts decoratives i fotografia, i un pla d'incorporació de noves propostes en aquest àmbit. El PMCiJ vol apostar per la seva incidència en els centres educatius com una bona manera de creació d'hàbits i estimulació de la creativitat

2.5.6. La lectura i la literatura

Segons les dades i els indicadors d'assistència i activitat de la Biblioteca, es pot comprovar que aquest equipament ha passat de ser força desconegut a convertir-se en un equipament de referència. Segons les dades de què disposem, la major part de les activitats organitzades són proposades des de la mateixa Biblioteca. Però també cal tenir en compte altres propostes esporàdiques relacionades amb l'organització de lectures i homenatges que poden desenvolupar algunes entitats.

Però, realment i com dèiem, el gruix de l'activitat de foment de la lectura el porta a terme la Biblioteca per mitjà de la dinamització cultural: animació infantil (hora del conte, tallers, visites escolars, exposicions bibliogràfiques, guies de lectura, commemoracions de diades, Dia Internacional del Llibre Infantil, programa «Nascuts per llegir»); animació per a adults (tot i que la millor dinamització és l'atenció diària, que es resolguin les necessitats informatives i de lleure dels usuaris amb una bona atenció, a més es realitzen activitats tot i que no es disposi d'una sala diferenciada que permeti no interrompre el servei habitual); exposicions de petit format en col·laboració amb AFOCER o particulars; programa «Tot l'any lectura» (en conveni entre la Diputació i el Patronat Municipal de Cultura i Joventut per fer conferències, trobades amb escriptors, tallers);

Activitats, publicacions i difusió. 2005

Nom de la biblioteca	Biblioteca Ripollet
Exposicions	12
Hores de conte	35
Conferències	5
Visites escolars	40
Visites organitzades	3
Audicions i concerts	0
Cursos i tallers	4
Tertúlies literàries	8
Altres activitats	2
Guies de lectura	6
Programes de ràdio	-
Altres publicacions (premsa)	41
TOTAL	156

Font: Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona.

impuls del club de lectura, concurs de punts de llibre, bibliopiscina a l'estiu, i altres activitats relacionades fins a sumar-ne una trentena al llarg de tot l'any. En aquest sentit, caldria buscar fórmules per tal d'involucrar més la Biblioteca en la dinàmica del teixit associatiu.

Si analitzem les dades d'activitats corresponents a l'any 2005, podem observar que de les 156 activitats, a més de les publicacions, cal destacar el paper de les activitats relacionades amb el foment de la lectura com ara l'hora del conte i les nombroses visites escolars. Les exposicions també tenen un paper important i, a més a més, contribueixen a descentralitzar la dinàmica cultural atesa la localització geogràfica de la Biblioteca.

3. Punts forts i punts febles

Fortaleses • Suport de l'Ajuntament a les entitats. • Motivació i bona valoració de l'equip professional del Patronat. • Potencialitats del Centre d'Interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata inaugurat recentment com a espai de dinamització cultural i de construcció identitària. • Potencialitats de la biblioteca com a equipament de referència en l'àmbit del foment de la lectura i com a espai d'informació descentralitzat i obert a la ciutadania. • Capacitat d'organització i iniciativa del teixit associatiu de Ripollet. • Diversitat de propostes de caire festiu i cultural. • Qualitat i diversitat de la programació d'arts escèniques de Ripollet. • Esforç per tal de normativitzar els procediments en els canals de relació entre els agents, en virtut del compromís, la responsabilitat i la transparència. • Accessibilitat dels responsables tècnics i polítics de l'àmbit cultural.	Debilitats • Manca de definició del municipi i de la seva política cultural. • Utilització poc ordenada i coordinada dels canals de difusió de les activitats. • Manca de transversalitat i comunicació interna entre les diferents àrees municipals. • Necessitat de revisió de les normatives establertes per tal de millorar el procés d'atorgament de subvencions, mitjançant l'establiment de criteris i barems clars. • Manca d'una xarxa d'equipaments que s'adapti a la complexa estructura urbana i doni servei a tota la població. • Dificultats en la coordinació i el treball conjunt entre les diferents entitats. • Dificultats de regeneració dins el teixit associatiu que dificulten l'aparició de noves propostes. • Limitacions espacials que dificulten la implantació i la ubicació de nous equipaments culturals. • Manca d'elements patrimonials forts que permetin la identificació de la ciutadania amb el municipi.
Oportunitats • Important creixement de la població jove per l'establiment de nous residents extracomunitaris i de l'àrea metropolitana. • Riquesa que comporta l'arribada de població de diferents orígens. • Noves oportunitats productives que es configuren en el context metropolità. • Possibilitats de cooperació cultural amb els municipis veïns.	Amenaces • Desarrelament de la població novinyuda. • Dificultats d'algunes propostes de l'oferta cultural local, sobretot les menys festives, per competir amb l'oferta de consum de masses de l'àrea metropolitana. • Manca de posicionament del municipi respecte a l'àrea metropolitana.

4. Propostes de futur

4.1. Quadre de síntesi

Pla d'acció cultural de Ripollet

- Àmbit 1: La cultura com a eix vertebrador de les polítiques municipals

Eix estratègic 1: La cultura com a eix dels projectes urbanístics

Eix estratègic 2: La cultura com a instrument per a la cohesió social

Eix estratègic 3: Ripollet, identitat i singularitat en un entorn metropolità

Eix estratègic 4: La cultura com a transmissora de valors

- Àmbit 2: Serveis, programes i equipaments per a una cultura de ciutat

Eix estratègic 5: Els equipaments culturals, una eina de proximitat

Eix estratègic 6: De la difusió a la comunicació

Eix estratègic 7: La societat del coneixement, una eina de futur

Eix estratègic 8: Ripollet, una aposta per les arts

- Àmbit 3: Els agents locals de la cultura, un diàleg fèril

Eix estratègic 9: Noves formes de gestió de la cultura

Eix estratègic 10: La coordinació de les activitats, un repte permanent

Eix estratègic 11: El Consell de Cultura: debat, representativitat i impuls cultural

Eix transversal 12: Els nous públics de la cultura

4.2. Àmbit 1: La cultura com a eix vertebrador de les polítiques municipals

Eix estratègic 1: La cultura com a eix dels projectes urbanístics

La ciutat és considerada com a resultat d'uns valors compartits i, per tant, és resultat d'un projecte cultural. L'espai públic, la mobilitat i el paisatge urbà són elements essencials per al benestar de la ciutadania d'un municipi, per generar un sentiment de pertinença i promoure espais de trobada.

Objectius

- Promoure que a l'hora de definir les noves projeccions urbanístiques es tingui en compte la funció cultural de l'espai públic, per tal de fer de Ripollet una ciutat menys agressiva i més acollidora, que afavoreixi la identitat i la implicació de la ciutadania.
- Redistribució, en el pla urbanístic, dels serveis culturals per fomentar la descentralització i la proximitat.

Propostes

- Que els plans urbanístics tinguin en compte els usos que poden acollir els espais públics per a la realització d'actes culturals, festius...
- Ordenar la ciutat amb la senyalització viària clara als carrers amb l'explicació de la personalitat que dóna nom al carrer, placa, etc.
- Les campanyes de sensibilització viària i de civisme haurien de tenir una continuïtat educativa encaminada a fomentar la convivència ciutadana i cultural.
- Condicionar parcs i jardins per poder oferir espectacles infantils i activitats culturals amb una periodicitat fixa per tal de cohesionar les famílies.
- Construir un espai d'amfiteatre per a activitats d'estiu: teatre, concerts a l'aire lliure, etc.
- Dissenyar un espai de centralitat i punt de referència complementant-lo amb espais públics de trobada disseminats pels diferents barris de Ripollet.
- Elaborar un pla de descentralització que hauria de preveure la construcció de nous equipaments de proximitat per tal d'assegurar l'accés a la cultura i el foment de la participació.
- Intervenir de manera decidida en la neteja del conjunt de la ciutat per afavorir el sentiment d'identificació amb Ripollet.
- Millorar la xarxa de transports, dignificar el barri del Pont i soterrar l'autopista per poder donar una continuïtat territorial al terme municipal.
- S'hauria de fer un inventari del Patrimoni Cultural de Ripollet i, també, un pla de protecció per a la conservació dels elements patrimonials que resten.

Eix estratègic 2: La cultura com a instrument per a la cohesió social

Atesa la gran diversitat de persones que viuen o estan arribant a Ripollet, cal pensar en com fer que s'impliquin en el desenvolupament de la ciutat. La cultura ha de ser un mitjà per cohesionar socialment la població de diferents orígens, edats i condicions socioeconòmiques de Ripollet.

Objectius

- Fomentar la integració de la població nouvinguda, tant autòctona com forana, i evitar la creació de fractures socials entre els diferents sectors de població per motius d'origen, edat, estatus socioeconòmic o discapacitat.
- Generar espais de trobada com un aspecte necessari per fomentar la cohesió social i la trobada entre col·lectius diversos.

Propostes

- Posada en funcionament de tallers culturals i lúdics adreçats a la joventut tenint en compte les necessitats expressades mitjançant un estudi de demandes que serveixi, al mateix temps, com a incentiu per crear una dinàmica participativa entre el públic juvenil.
- Afavorir l'expressió dels nous col·lectius en el marc dels actes culturals de la ciutat (Festa Major, Sant Jordi a la Rambla, etc.), amb l'objectiu d'adreçar-se a la majoria de la població, aprofitant, per exemple, que el menjar pot ser un vehicle de comunicació cultural.
- Elaborar una campanya de sensibilització cultural per tal d'implicar els veïns perquè participin en els actes culturals i no es quedin a casa i protestin per possibles molèsties.
- Donar a conèixer als nouvinguts les activitats culturals que es fan Ripollet, i difondre-les segons la tipologia d'activitat i el destinatari.
- Crear una Casa de les Cultures per integrar tota la ciutadania, autòctons i forans, i afavorir l'interès per part dels ripolletencs sobre les altres cultures i l'interès de les altres cultures pels costums de la ciutat.
- Potenciar l'ús del català en les activitats culturals programades per afavorir el coneixement de la nostra llengua als nouvinguts.
- Treballar per a la promoció i consolidació dels grups de teatre amateur com a treball de base per ampliar públics i ser portaveus de les propostes de promoció de les arts escèniques.
- Donar més projecció al Festival de Música Ètnica, i vincular-lo amb els grups i col·lectius no professionals.
- Incardinar la programació cultural de Ripollet amb els objectius establerts al Pla de convivència de Ripollet.
- La Biblioteca té un paper cohesionador imprescindible com a espai de trobada i intercanvi.

Eix estratègic 3: Ripollet, identitat i singularitat en un entorn metropolità

En un entorn metropolità és imprescindible generar una singularitat que serveixi per fer visible el municipi. Al mateix temps, la identitat és un element bàsic per promoure la cohesió social a partir de la identificació i la generació d'un sentiment de pertinença: la recerca d'una personalitat definida.

Objectius

- Cercar aquells elements o trets singulars de Ripollet que serveixin per projectar-lo i millorar l'autoestima cap al municipi per part dels qui hi viuen.
- Buscar uns trets identificadors que serveixin per generar una dinàmica social pròpia a partir de la redefinició de la seva memòria històrica.

Propostes

- Reforçar la identitat de Ripollet com a poble i evitar que es converteixi en ciutat dormitori, posant èmfasi en aquells fets integradors dels diferents col·lectius que serveixin per identificar la marca Ripollet.
- Acabar de configurar amb l'actual Molí d'en Rata i el futur Casal de la Memòria, que hauria d'incorporar l'Arxiu Històric, un programa per estructurar la memòria històrica (ja sigui patrimonial, oral, etc.) per a la definició de la història i la identitat del municipi.
- Promoure, amb la col·laboració dels agents culturals més implicats, la recerca, la preservació i la difusió de la memòria històrica, que serveixi per donar a conèixer aquells trets més emblemàtics de Ripollet (per exemple «poble moliner»), aprofitant l'existència i la projecció del Molí d'en Rata.
- Fomentar la recopilació i l'inventari del patrimoni immaterial de Ripollet.
- Convertir l'Arxiu Municipal de Ripollet en el pilar, juntament amb el Centre d'Interpretació, de la redefinició de la memòria i identitat de Ripollet.
- Potenciar el patrimoni natural, desenvolupant un programa de formació sobre la natura i l'agricultura amb visites a la Casa Natura i als horts de la llera del riu, coordinat amb les escoles.
- Projectar un element específic de la Festa Major de Ripollet que pugui ser identificador i pol d'atracció i una característica pròpia del municipi. Reformular i modificar alguns aspectes de la Festa Major per tal de donar-li un caire més cultural, sense deixar de costat el to festiu que, necessàriament, ha de tenir.
- Consensuar i impulsar conjuntament amb tots els agents culturals projectes culturals emblemàtics a escala metropolitana.

Eix estratègic 4: La cultura, com a transmissora de valors

Les polítiques culturals tenen com a rerefons de les seves actuacions el foment i la transmissió d'uns valors determinats, com ara la integració, la participació i la cohesió social, que afavoreixen la convivència i el desenvolupament de la ciutadania.

Objectius

- Promoure l'educació en valors a partir de la implicació dels diferents agents amb vocació pública i des de diferents àrees i àmbits municipals.
- Afavorir la convivència i el civisme en l'espai públic, a partir dels valors de la cultura.

Propostes

- Campanya institucional (amb la plena implicació i el suport de les entitats i agents locals) per fomentar la importància de la cultura com a valor de la ciutadania.
- La pàgina web del municipi hauria de ser una eina per vehicular totes aquelles informacions, propostes, etc., que serveixin perquè la cultura sigui una plataforma de ciutadania, fent especial esment en la importància de l'educació com a transmissora de valors.

- Incrementar les visites escolars als equipaments culturals fent un treball previ de presentació i motivació entre l'alumnat.
- Eslògan institucional, que posi l'èmfasi en la cultura com a valor que contribueix a sentir-se identificat amb la vida pública i el compromís ciutadà.
- Establir projectes pilot consensuats que incideixin en la importància i la necessitat dels valors democràtics i ciutadans per a la millora de la convivència. Aquests projectes haurien d'estar cogestionats per l'ajuntament i el món associatiu.
- Coordinar aquesta acció de promoció i coneixement amb les escoles, instituts i altres centres formatius de Ripollet.
- Considerar l'educació com a eina de cultura i, per tant, vincular molt més dues realitats complementàries com són l'ensenyament i la cultura.

4.3. Àmbit 2: Serveis, programes i equipaments per a una cultura de ciutat

Eix estratègic 5: Els equipaments culturals, una eina de proximitat

Tot i l'esforç realitzat durant els últims anys per tal de dotar Ripollet de les infraestructures culturals bàsiques, encara cal resoldre algunes mancances. Les noves propostes d'equipaments han de posar l'èmfasi en la proximitat, és a dir, en la cultura comunitària com a eix de l'acció local, i en la descentralització i el reequilibri entre els diferents barris.

Objectius

- Rendibilitzar al màxim els equipaments i espais ja existents adequant-los per desenvolupar activitats culturals.
- Cobrir la demanda plantejada ja fa temps d'atendre les necessitats del barri més allunyat i aïllat de Ripollet: Tiana - Pont Vell.

Propostes

- Formalitzar una xarxa d'espais de trobada o centres cívics de proximitat coordinats amb el Centre Cultural, que sigui l'eix central de la política cultural de proximitat i de descentralització de serveis. Prèviament, caldria dur a terme un pla d'equipaments, que tingui en compte la realitat més immeditada i les necessitats futures en matèria de cultura.
- Posar a disposició de les entitats i els col·lectius artístics de Ripollet un espai per al foment de la creació i l'assaig.
- Construir un nou equipament cultural de proximitat al barri de Tiana - Pont Vell que podria ser la primera actuació per tal de millorar la dotació de centres cívics que hi ha actualment.
- Impulsar la creació d'un casal-hotel d'entitats per tal de resoldre la demanda d'espai de magatzem i de trobada de les entitats de Ripollet.
- Crear una ludoteca a la torre del Casino.

- Aprofitar els equipaments educatius en el temps de lleure per desenvolupar activitats culturals en el marc del desenvolupament d'una política cultural de proximitat.
- Adequar equipaments i espais que tenen un ús cultural concret per a determinades activitats (concerts...), molt especialment, el pavelló d'esports.
- Ampliar la capacitat del Teatre Auditori i habilitar un espai com a magatzem i lloc de reunió.
- Ampliar l'actual Biblioteca per tal d'adequar-la a les noves necessitats creades per l'increment de la població de Ripollet.
- Adequar l'Arxiu Municipal a la normativa vigent per tal que pugui complir amb plena satisfacció les seves competències.
- Ampliar l'espai d'exposicions en el marc d'un programa més ambiciós d'arts visuals.

Eix estratègic 6: De la difusió a la comunicació

La comunicació és un concepte global que implica més aspectes que la mera difusió unidireccional, i continua sent una de les assignatures pendents per part de molts ajuntaments. Els actuals sistemes de comunicació no diferencien el tipus de públic al qual va adreçada l'activitat programada i no sobresurt respecte d'altres anuncis i publicitat comercial.

Objectius

- Millorar l'impacte de les activitats proposades i qualificar l'oferta cultural.
- Fer arribar les propostes culturals a un públic més ampli.

Propostes

- Reestructurar l'actual pàgina web de l'Ajuntament i introduir-hi tots aquells elements (de contingut i de disseny) que la facin atractiva, entenedora i operativa.
- Crear una web de cultura específica que permeti la interactivitat i la participació de la ciutadania.
- Dissenyar un pla de comunicació que tingui en compte la diversitat de les activitats organitzades, i afinar molt més en el públic específic i els canals més adequats segons el tipus d'acte.
- Impulsar el funcionament de la ràdio i la televisió locals.
- Reforçar els programes de difusió cultural i millorar les eines gràfiques i els possibles destinataris.
- Establir estratègies comunes de difusió, comunicació i màrqueting entre les entitats i l'ajuntament.
- Elaborar una llista de distribució amb persones interessades a rebre informació cultural i valorar la possibilitat d'elaborar una publicació permanent de caràcter cultural, per contribuir a millorar la comunicació entre les entitats i la ciutadania.
- Consensuar un eslògan comunicatiu cultural potent i atractiu i dur a terme una campanya institucional consistent pel que fa a mitjans i sostinguda en el temps.

Eix estratègic 7: La societat del coneixement, una eina de futur

La societat del coneixement i la informació és una realitat que les noves tecnologies de la comunicació han fet possible de manera accelerada en l'última dècada. Promoure l'ús de les noves tecnologies així com la seva aplicació per a la millora dels processos de participació i de difusió de les activitats culturals de Ripollet és una oportunitat ineludible.

Objectius

- Fomentar l'ús de les noves tecnologies entre la ciutadania de Ripollet i aplicar-les en l'àmbit cultural.
- Convertir la cultura en un referent en relació amb l'ús de les noves tecnologies.

Propostes

- Elaborar un pla per a la difusió i el foment de l'ús de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.
- Fer accessible tota la bibliografia del municipi sempre que la biblioteca pugui disposar tant d'informació de l'Ajuntament com de les entitats.
- Convertir la Biblioteca en un punt de referència i impuls de l'ús de les noves tecnologies entre la ciutadania de Ripollet.
- Millorar l'accés a la informació sobre Ripollet i la seva memòria històrica.

Eix estratègic 8: Ripollet, una aposta per les arts

Tot i la diversitat de propostes i activitats, hi ha certes mancances que cal resoldre en l'àmbit de la formació, la difusió i la creació artística. Una programació cultural normalitzada requereix un programa divers i de qualitat de propostes que estiguin adreçades als diferents tipus de públic. Cal posar l'èmfasi en les arts com a instrument que contribueix a augmentar el nivell cultural i la sensibilitat artística de la població.

Objectius

- Implantar programes integrals que incloguin la formació, la difusió i la creació en els diferents àmbits artístics.
- Impulsar la creació en l'àmbit de les arts escèniques.

Propostes

- Posar en marxa els estudis de música, de caràcter reglat, ja sigui mitjançant la creació d'una escola de música només per a Ripollet o bé, si per criteris pedagògics o per raons pressupostàries es considera més adequat, mancomunat i racionalitzar els esforços amb altres municipis veïns en aquest àmbit, i buscar tot el suport possible de les administracions per fer realitat l'escola de música.
- Donar un impuls a la coral de música.

- Estimular la col·laboració i/o creació d'escoles artístiques privades i vetllar per la qualitat i l'accessibilitat de l'oferta.
- Establir un programa seriós de formació amateur i/o semiprofessional en arts escèniques.
- Impulsar un programa de tallers de teatre als IES de Ripollet (amb la col·laboració de l'Institut del Teatre), amb la voluntat de fomentar la creativitat de futurs artistes, fomentar el seu creixement personal i afavorir l'accés de nous públics a la cultura.
- Crear una banda de música de Ripollet.
- Impulsar noves propostes i programacions en l'àmbit de la poesia i organitzar cicles de debat.
- Ampliar el tipus de propostes i el ventall d'activitats relacionades amb l'organització d'espais de debat i de reflexió i la poesia.

4.4. Àmbit 3: Els agents locals de la cultura, un diàleg fèril

Eix estratègic 9: Noves formes de gestió de la cultura

Sovint, l'acció municipal en l'àmbit de les polítiques culturals disminueix la seva efectivitat per la compartimentació i la manca de coordinació entre les diferents àrees municipals i agents culturals de la població.

Objectius

- Implantar un model de prestació de serveis eficient i eficaç, coordinat amb la resta d'agents culturals, que promogui la millora progressiva de la seva qualitat.
- Establir la cooperació amb altres municipis en matèria de serveis culturals, en un moment en què les fronteres físiques són cada cop més difuses i es fa més necessari fomentar les economies d'escala.

Propostes

- Portar a terme projectes de millora de la comunicació interdepartamental en l'àmbit de l'Ajuntament.
- Impulsar la transversalitat com una manera d'entendre i treballar en àmbits com ara la cultura, les polítiques socials, la igualtat de gènere, la participació ciutadana, la sostenibilitat, la gestió de la diversitat, la seguretat, etc.
- Marcar projectes clars i punts concrets de col·laboració entre els diferents equipaments i entitats (escoles, biblioteques, AMPA) del municipi.
- Crear un espai de trobada i intercanvi entre els municipis dels voltants en matèria de serveis culturals.
- Estructurar un sistema d'indicadors per tal d'analitzar l'impacte de les polítiques culturals portades a terme.
- Incrementar els recursos disponibles en matèria de cultura per tal que estiguin en consonància amb el paper que ha de tenir dins les polítiques municipals.

- Adequar el pressupost i el personal municipal de l'Àrea de Cultura a totes aquelles tasques i programes que arriba a desenvolupar i que, sovint, no són estrictament culturals, però sí imprescindibles per a la ciutadania.
- Crear instruments reals de coordinació i de treball efectiu entre els serveis de cultura, educació, participació ciutadana i joventut, i establir dinàmiques basades en l'acció i els projectes comuns (Pla de joventut, Pla de convivència, Pla d'entorn, etc.), que sobrepassin les estructures administratives de l'Ajuntament.

Eix estratègic 10: La coordinació de les activitats, un repte permanent

A Ripollet, el nombre d'activitats i propostes és força elevat en comparació amb altres municipis de característiques similars. L'alt nombre d'entitats i la capacitat d'organització de propostes que tenen aquestes entitats obliguen a establir una bona coordinació per evitar, com succeeix actualment, la coincidència d'activitats el mateix dia i en la mateixa franja horària. Cal que les entitats es dotin d'un òrgan de coordinació que permeti racionalitzar els esforços que realitzen.

Objectius

- Millorar l'impacte i l'eficàcia de les activitats organitzades i racionalitzar el calendari d'activitats.
- Contribuir a la millora de la coordinació dels agents locals, entre ells i amb l'ajuntament.

Propostes

- Estructurar una xarxa d'entitats o organitzar una coordinadora que contribueixi a establir les pràctiques i els models convenients que promoguin el treball transversal entre les diferents entitats i col·lectius, que trenqui amb l'individualisme de les entitats i que millori la comunicació i la coordinació.
- Posar a l'abast de les entitats un suport personal o organitzatiu que comparteixi estratègies que facilitin la seva coordinació, les assessori i respongui dubtes per millorar-ne l'organització i el funcionament (informar sobre subvencions d'altres administracions i agents privats), la gestió econòmica, les relacions internes i externes, la legislació...).
- Utilitzar les noves tecnologies per crear i visualitzar una xarxa interactiva, gestionada conjuntament per l'Ajuntament i les entitats, que possibiliti un fòrum d'entitats a través del qual els agents es puguin comunicar, on es pengi l'agenda d'activitats (per evitar possibles encavalcaments) i un apartat de recursos on abocar informació dels mitjans disponibles que ofereixen les entitats, que permeti millorar la interrelació, així com un sistema que permeti coordinar el conjunt de les activitats culturals del municipi.
- Establir un sistema de coordinació d'actes efectiu i conegut pels organitzadors de les activitats, com ara crear una agenda compartida entre entitats i Ajuntament.
- Que l'Ajuntament elabori un reglament clar de subvencions (previ acord amb les entitats) que tingui en compte els projectes propis, la cooperació amb altres agents, els programes, la presència en el municipi, l'esforç, etc., del món associatiu de Ripollet.

- Compartir experiències i projectes amb la joventut, perquè són la garantia de continuïtat de les entitats i la cultura de Ripollet.
- Proveir una oferta de formació específica per a les entitats (gestió, organització, planificació, aspectes jurídics...).

Eix estratègic 11: El Consell de Cultura: debat, representativitat i impuls cultural

El Pla d'acció cultural ha de convertir-se en una eina de consens vàlida per a la majoria dels agents culturals de Ripollet; les propostes i el diagnòstic que el configuren han de servir per dibuixar un model de política cultural estable, sobre la base d'uns grans objectius compartits, és a dir, un pacte ciutadà per la cultura que impliqui l'Ajuntament, les entitats, la ciutadania i el sector privat. Cal crear un marc de participació, de deliberació, d'intercanvi i de coordinació on es consensuin les principals línies de treball, es prioritzin les accions concretes que s'han de desenvolupar i es dugui a terme el seguiment i l'avaluació regular del Pla de cultura.

Objectius

- Fer realitat la creació de plataformes representatives dels agents socials, posant èmfasi en la seva representativitat i operativitat.
- Consensuar i compartir entre els diferents agents locals un projecte cultural comú.

Propostes

- Establir un Consell de Cultura, format per representants dels diferents grups polítics municipals, entitats i ciutadania, que exerceixi les funcions d'interlocució, de debat cultural i, quan es consideri necessari, de presa de decisions conjuntes.
- Crear una comissió específica en el marc del Consell de Cultura que dugui a terme el seguiment i l'avaluació de la implantació del Pla d'acció cultural.
- Que el Consell de Cultura convoqui una trobada periòdica anual dels agents locals, amb un ordre del dia que permeti millorar el teixit associatiu, treballar el respecte entre elles i visualitzar la xarxa i la necessitat de consensuar projectes i treballar conjuntament.
- Aprovació del Pla d'acció cultural en el Ple municipal.
- Promoure la gestió participativa de la cultura per mitjà de l'aprovació de l'Agenda 21 de la cultura en el Ple municipal.
- Distribuir el Pla d'acció cultural a tots els agents culturals i fer-ne, també, una versió divulgadora.

Eix transversal 12: Els nous públics de la cultura

Les pràctiques culturals aporten beneficis tant individuals, perquè fomenten l'autoestima, com comunitaris, perquè afavoreixen una ciutadania més activa i el cultiu de valors cívics positius. La cultura no sols ha d'arribar a l'usuari potencial, sinó també a altres sectors de la població que normalment no se senten atrets pel que ofereix.

Objectius

- Apropar i millorar l'accés a la cultura de la ciutadania.
- Generar hàbits d'assistència a les activitats culturals.

Propostes

- Realitzar un estudi de públics i d'hàbits culturals de la ciutadania de Ripollet per tal de proposar mesures i programes que generin hàbits d'assistència a activitats culturals.
- Portar a terme projectes que fomentin la participació activa i passiva de la població a partir de la seva implicació en la definició dels programes culturals que cal desenvolupar.
- Crear hàbits de consum cultural entre la joventut, com a forma de creixement personal i com a mode d'integració en la vida cultural de la ciutat.
- Organitzar activitats culturals periòdiques a partir dels projectes i les idees dels grups formals i informals de joves.
- Posar un èmfasi especial en la programació infantil per arribar a aquell públic al qual no s'arriba amb la programació ordinària adreçada als nens i nenes.
- Interrelacionar les xarxes que s'estan impulsant en l'àmbit de la nova immigració amb les xarxes o els projectes culturals, educatius, juvenils...

Annex

Participants en l'elaboració del diagnòstic del Pla d'acció cultural de Ripollet

Nom i cognom	Entitat
Albert Riba	Particular
Alberto Obrero	Tècnic de Joventut del PMCiJ
Àngel Esteve Ruiz	Inútils, Penya Barcelonista
Àngels Leiva	EMA
Antoni A. Pérez	Col.l. de restauradors
Antonia Macías	Alegrías del Sur
Antonio Martínez	Centro Aragónés
Carme Canalejo	La Careta
Carmen Gamiz	Monitora taller Centre Cultural
Christian Rossmannith	Particular
Cristina Rossmannith	Particular
Elena Vilalta	PMCiJ i Amics del Teatre
Eulàlia Umbert	Associació d'Espectadors
Femi Mate	La Careta
Fidela Martínez	Amics del Ball
Francisca Gispert Roca	Cultura i Tradició, CRAC
Francisco Soria	Comissió de Festes de la Tardor
Gemma Edo	CiU
Inma Rodríguez	La Careta
Iolanda Olivella	Coral El Vallès
Israel Julián	PMCiJ
Joan Albiñana	Comissió Sant Antoni Abat
Joan Giménez Gabarra	Ripollet Costums i Tradicions
Joan Noya	Ripollet Sardanista
Jordi Fortuny	Arquitecte municipal
Jordi Parra	Responsable tècnic de la sala del Teatre Auditori
Jordi Puig	Consell adm. PMCiJ/ Amics del Teatre
Josefa Martínez	Particular
Lluís Álvarez	Coral El Vallès
M. Antonia Recasens	Associació d'Espectadors / Cafè Literari
M. Carmen Barcos	Particular
M. Lluïsa Peñarando i Morea	CDC Ripollet

Mónica Herrera	Patronat Comunicació i Participació Ciutadana
Montse Castellví	Escola d'adults
Montse Herrera Caja	Esplai L'Estel
Montserrat Figueras	Reg. Medi Ambient / Ripollet Sardanista
Oriol Olivé	Associació d'Espectadors
Paco González	Ripollet Rock
Paco Sòria	Comissió de Festes de la Tardor
Patricia Teruel Planas	Escola de Música Diapasó
Pau Casanova Ferrer	Esplai L'Estel
Pere Padró	Agrupació de Pessebristes
Pilar Teruel	Tècnica d'Ensenyament
Rosa Esparrach	Reg. Serveis Socials / Mans Unides
Rosa M. Dumenjó	CRAC
Roser Pecanins	Directora Biblioteca Municipal
Salvador Gorina Díaz	Club Ciclista Ripollet
Salvador Serra	ERC
Sandra Domènech	Revista de Ripollet
Sergi Díaz Plaza	Diputació de Barcelona
Wenceslau Soler	Associació d'Espectadors

Agraïm a les persones i entitats del municipi que han participat en les diferents taules de debat ciutadanes la seva col·laboració.

Iniciativa i Desenvolupament

El Pla d'acció cultural és una iniciativa de l'Ajuntament de Ripollet, que compta amb el suport de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona a través de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals.

Han participat en l'elaboració d'aquest Pla:

Ajuntament de Ripollet

Alberto Castro, regidor de Cultura i president del Patronat Municipal de Cultura i Joventut (PMCiJ)

Ferran Tornel, regidor de Joventut i activitats econòmiques

Eulàlia Saló, coordinadora del PMCiJ

Paqui Dorado, tècnica de cultura PMCiJ

Personal tècnic i de serveis del Centre Cultural

Diputació de Barcelona

Esteve León, coordinador de l'Àrea de Cultura

Francesc Vila, cap del Serveis de l'Àrea de cultura

Jordi Permanyer, cap del Servei de biblioteques

Jaume Antich, director de l'Oficina de Difusió Artística

Carles Vicente, director de l'Oficina de Patrimoni Cultural

Carles Prats, director de l'Oficina d'Estudis i Recursos Culturals

Equip de treball

Coordinació general:

Eugènia Argimon i Xavier Cora (CERC)

Coordinació metodològica i redacció:

Sergi Díaz, gestor cultural

Amb la col·laboració de:

Marga Julià, Cristina Rodriguez i Aina Roig

